

3 Aruba

San Nicolas
op de kunstkaart gezet

9 Wereld

The Voice en
Game of Thrones
winnen Emmy's

10 Economie

Brussel start
belastingonderzoek
GDF Suez

12 Sport

Feyenoord
versterkt koppositie
na zege op PSV

‘Grove fouten bij fatale aanhouding’

Justitie vervolgt 2 van 5 agenten voor dood Mitch Henriquez

DEN HAAG — Justitie gaat twee van de vijf agenten, die vorig jaar betrokken waren bij de aanhouding van Mitch Henriquez, vervolgen. Zij worden beschuldigd van mishandeling met de dood ten gevolg. De andere drie agenten worden niet vervolgd. Dat heeft het Openbaar Ministerie (OM) in Den Haag vandaag bekend gemaakt.

De 42-jarige Henriquez werd op 27 juni 2015 aangehouden tijdens het muziekfestival Night at the Park in het Haagse Zuiderpark, omdat hij zich provocerend gedroeg en (voor de grap) riep dat hij een wapen had. Henriquez verzette zich tegen zijn aanhouding, waarna de politie geweld tegen hem gebruikte. Hij overleed de volgende dag in het ziekenhuis. De Rijksrecherche startte een onderzoek naar zijn overlijden en de rol van de politie daarbij. Bij de aanhouding werden grote fouten gemaakt, aldus RTL Nieuws. Twee politiewetenschappers onderzochten op verzoek van de rechter-commissaris het fatale incident en kwamen tot de conclusie dat het hardhandige geweldgebruik tegen Henriquez ‘disproportioneel, onmatig en ondeskundig’ was. Volgens

de onderzoekers is te snel begonnen met de aanhouding, is de omstreken nek-klem gebruikt en was er geen taakverdeling tussen de agenten. Zo was er geen leiding, de commandant coördineerde niet, maar vocht zelf mee en kon daardoor niet in de gaten houden hoe het ging met Henriquez. Ook is volgens de experts de pepperspray verkeerd gebruikt. “Het werd hem in zijn gezicht gewreven en dat is tegen de regels.” Ten slotte kwam medisch hulp te laat, wat ook in strijd was met de ambtsinstructie. Het OM kan zich deels vinden in deze conclusies. Zo vormde het slachtoffer, naar oordeel van het OM, ‘niet zo’n groot gevaar dat de mate van geweld die is gebruikt, geoorloofd was’. “Er hadden dus andere geweldshandelingen kun-

nen en moeten worden toegepast om de aanhouding te voltooien en het verzet te staken.” Uit onderzoek door het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) bleek dat Henriquez is overleden door verstikking, ‘waarschijnlijk veroorzaakt door geweld op zijn hals’. Het geweld op zijn neus en het gebruik van pepperspray kunnen volgens het NFI ook een rol in zijn dood hebben gespeeld. Van de twee agenten die vervolgd worden, paste één de nekklem toe en de ander heeft hem op de neus geslagen en pepperspray gebruikt.

De drie agenten die niet worden vervolgd, hebben volgens het OM ‘geen geweldshandelingen verricht die het overlijden van Mitch Henriquez mede kunnen hebben veroorzaakt’. “Hun handelingen zijn, kort gezegd, toegestaan bij het verrichten van een aanhouding.” Verder is niet gebleken dat hun handelingen waren gericht op het bewust ondersteunen van het geweld van de twee agenten die wel worden vervolgd.

San Nicolas op de kunstkaart gezet

SAN NICOLAS — Met een overvloed aan kleur, gigantische muurschilderijen, kraampjes, muziek en dans is Art Fair 2016 een groot succes gebleken. San Nicolas was ‘the place to be’ afgelopen weekend. Het leek of heel Aruba naar de andere kant van de brug was uitgelopen om dit unieke evenement mee te maken. Organisatie-medewerker Swesdy Beeldsnijder is ‘ontzettend blij’ dat de Art Fair zo goed is ontvangen. “De afgelopen weken en maanden zag de organisatie het even niet meer zitten, omdat het allemaal stroef liep. Dat lag aan verschillende factoren, en misschien ook wel omdat men in eerste instantie niet geloofde in dit kunstevenement. Ook hadden we weinig mankracht. We waren maar met tien man om het evenement in elkaar te zetten, dus voor ons is het echt een opluchting en een verrassing dat het zo drukbezocht is en dat Aruba het zo heeft ervaren. Nu kan ik rustig slapen en voorbereiden op volgend jaar om nog groter uit te pakken.” Vervolg op pagina 3.

Verdachte bommenlegger New York aangehouden

Agenten onderzoeken de plek in New York op West 23rd Street waar gisteren een explosie plaatsvond.

NEW YORK — De Amerikaanse politie heeft vandaag de man aangehouden die verdacht wordt van het leggen van de bommen in New York en New Jersey afgelopen weekeinde. Enkele bommen kwamen tot ontploffing. De arrestant is de 28-jarige Ahmad Khan Rahami, die is geboren in Afghanistan. Hij woont in Elizabeth en werd in het naburige Linden in de boeien geslagen na een vuurgevecht.

De politie vreest een terroristische cel of samenwerking in de regio. Vol-

gens de gouverneur van de staat New York, Andrew Cuomo, vertonen de bom-

men die sinds zaterdag zijn gevonden of ontploft overeenkomsten. Hij achtte het mogelijk dat de ontploffing in Manhattan zaterdag een terroristische daad met buitenlandse connecties was.

Zaterdagmorgen ontplofte een pijpbom aan de kust van New Jersey. Later die dag vielen er 29 gewonden

toen een bom ontplofte in de uitgaanswijk Chelsea in Manhattan in het hart van New York. Even later werd in de buurt net zo’n bom gevonden die niet was ontploft. Gisteravond zijn explosieven gevonden in een soort rugzak in een vuilnisbak bij het station van Elizabeth in New Jersey. Bij het onderzoek naar dit verdachte pakket is vandaag één van de vijf vermoedelijke bommen in het pakket geëxplodeerd.

Rahami woonde in Elizabeth, een stad die ongeveer 20 kilometer ten zuidwesten van Manhattan ligt. Gisteravond zijn in verband met het onderzoek naar de explosie in Chelsea vijf mensen aangehouden die in een auto uit de richting van Elizabeth over een snelweg richting Brooklyn reden. Ze zouden wapens bij zich hebben gehad.

Het incident in de staat Minnesota, waarbij gisteren een man met een mes in een winkelcentrum om zich heen stak en negen mensen licht verwondde, noemt de FBI wel al een ‘een mogelijke daad van terrorisme’.

Het is de enige geweldsdaad dit weekeinde in de VS die soennitische extremisten van Islamitische Staat op internet hebben opgeëist. De dader, Dahir Adan, is doodgeschoten. Adan werd omschreven als een eenling zonder bekend extremistisch gedachtegoed en hij was van Somalische komaf.

‘Strenger optreden tegen Noord-Korea’

NEW YORK — De Verenigde Staten, Japan en Zuid-Korea willen strenger optreden tegen Noord-Korea. De ministers van Buitenlandse Zaken van de drie landen hebben dit gisteren in New York besproken. Ze spraken over het opvoeren van het pakket maatregelen tegen Noord-Korea nadat het land de grootste nucleaire proef ooit hield.

Voor het eerst sinds de laatste kernproef, de vijfde van dit jaar, kwamen de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken John Kerry, de Japanse Fumio Kishida en hun Zuid-Koreaanse collega Yun Byung-se samen om de

situatie te bespreken. In een gezamenlijk statement riepen ze op tot meer internationale druk op Noord-Korea. “Het negeren van meerdere VN-verdragen van het regime in Pyongyang zorgt ervoor dat we nog strenger

moeten optreden.” De kernproef van 9 september was de zwaarste die Noord-Korea ooit hield. Experts in Seoul schatten de kracht op 10 kiloton, maar iets minder dan de atoombom die in 1945 op Hiroshima viel. Het stalinistische regime in Pyongyang beweert dat het nu in staat is om een raket uit te rusten met een kernkop. Noord-Korea slaat daarmee tal van waarschuwingen van de internationale gemeenschap in de wind.

Verenigd Rusland krijgt grote meerderheid

MOSKOU — De regerende partij Verenigd Rusland (VR) van president Vladimir Poetin kan rekenen op een drie vierde meerderheid in de Russische Tweede Kamer, de Doema.

Bijna alle stemmen van de parlementsverkiezingen van gisteren zijn geteld. De partij heeft ruim 340 van de 450 zetels in de wacht gesleept, meldden de autoriteiten vandaag. VR kreeg ruim meer dan de helft van de stemmen. Uit de voorlopige uitslagen blijkt dat de communistische partij (CPRF) de tweede van het land is met 42 zetels in de Doema. De extreemrechtse LDPR (Liberaal-Democraten) zou één zetel minder behalen en de sociaaldemocratische Rechtvaardig Rusland 21 zetels. Een links-nationalistische coalitie die zich Rodina noemt, het progressief liberale Burgerplatform en een onafhankelijke kandidaat krijgen elk één zetel. De

President Poetin brengt zijn stem uit.

opkomst was laag. In 2011 kwam nog 60 procent van de kiezers opdagen, gisteren nog geen 48 procent. De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) heeft de nodige kritiek op de stembusgang. De organisatie constateert een gebrek aan politieke alternatieven in Rusland. Politieke rechten en debatten komen er maar

karig vanaf, en de media worden te zeer door de overheid gecontroleerd. Nu werd feitelijk alles beheerst door één ding: een vierde termijn als president voor Vladimir Poetin mogelijk maken. De OVSE vindt wel dat de verkiezingen transparanter waren dan voorheen. Met name de verwerking van de stemmen is inzichtelijk.

OCTOBER 2016 25TH ANNIVERSARY
Café THE PLAZA

ARUBA'S STRONGEST MAN COMPETITION

6-8 OCT 6pm-10pm **ON STAGE**
Truck Pull - Arm Wrestling
Tire Flipping - Tug of War
Dead Weight Lift

9 OCT 12pm-11pm **GRAND FINAL**
and all day long activities!

IN FLUZION BAND
8PM - 11PM

SCRATCH & WIN!
Receive a scratch card with any check
of Afl. 25,- or more!

GREAT PRIZES!
Spa treatments - Airline tickets

Renaissance Marketplace, L.G. Smith Blvd. 9, Oranjestad
Tel: (+297) 583 8826 - www.cafetheplaza.com

L'America Gallery

Art classes starting October 1st, Acrylic (beginners and advanced), 6 Saturdays
and SIP and PAINT night on Friday September 30th. See also our FB page!

Address: Italistraat 24A suite 3, Oranjestad, Ph. 583-0800

www.lamericagallery.com - info@lamericagallery.com - [L'America Gallery Art & Framing Specialist](https://www.facebook.com/LAmericaGallery)

**Snelle resultaten met Mr. Aaron.
Bekende internationale
middellange genezer uit Afrika.**

Zeer competent in verborgen wetenschappen.
Wereldwijd bekend voor zijn snelle en
serieuze resultaten. Eerlijk en effectief
bescherming voor koppels voor langdurig,
gegarandeerde liefde, geluk en loyale relaties.
100% resultaat geconfirmeerd in 2 dagen.

Alleen op afspraak,
elke dag van 6 a.m. tot 10 p.m.

Telefoon: 297-661-8632 / +33628697599

FAVI

**Fundacion
Arubano di
Esnan
Visualmente
Incapacita**

Primavera 233, Aruba
Tel: (297) 582-5222/
582-5051,
fax (297) 582-0306
e-mail:
favi@scarnet.aw
website:
<http://www.favi.org>

AMIGOE

Bezoek onze website
www.amigoe.com

Tandartsenpraktijk M.E. Ho-Kang-You N.V.

Zuidstraat 1 T: 582-1880 / 588-1180 E: info@hky-dental.com

Mededeling

Na een genoeglijk samenwerkingsverband is na 15 jaar, conform de contractvoorwaarden, een eind gekomen aan het contract tussen dr. Marcel Ho-Kang- You en de A.Z.V.

De A.Z.V heeft middels een schrijven alle ingeschrevenen hiervan op de hoogte gesteld en dit heeft zoals gebruikelijk bij velen enige verwarring gebracht. Dit noopt ons tot de volgende toelichting.

- Wat betreft de patiëntenregistratie zullen alle patiënten van de praktijk bij de AZV ingeschreven blijven op **Tandartsenpraktijk M.E. Ho-Kang-You** met als uitvoerder **dr. Marielle Ho-Kang-You**.
- Cliënten die een andere inschrijfwens hebben kunnen dit te allen tijde bij de AZV kenbaar maken.
- **Dr. Marcel Ho-Kang-You** werkt gewoon door en gaat vooralsnog **niet met pensioen**. Hij blijft dus als tandarts volledig beschikbaar voor de praktijk.
- Onze gewaardeerde cliëntèle kan blijven rekenen op dezelfde zorgvuldige zorg als voorheen, al dan niet vergoed door de AZV.

Tandartsenpraktijk M.E. Ho-Kang-You:
drs. Marcel Ho-Kang-You, tandarts
Marielle Ho-Kang-You, MScD, tandarts
drs. Lindsey Tromp, tandarts

We hebben gratis parkeerplaatsen voor onze patiënten.

THE CINEMAS
thecinemas.aw Valid through September 21

AT RENAISSANCE	AT PASEO HERENCIA
BRIDGET JONES'S BABY daily: 4:45 7:45 matinee: 12:00 1:00 late: 11:15 NEW SP R	BRIDGET JONES'S BABY daily: 5:15 8:15 matinee: 2:15 late: 11:30 NEW SP R
BAZODEE daily: 4:45 7:15 9:45 matinee: 12:00 2:30 late: 12:00 NEW PG-13	BAZODEE daily: 5:00 7:30 10:00 matinee: 2:00 late: 11:30 NEW PG-13
BLAIR WITCH daily: 4:30 6:45 9:15 late: 11:45 NEW R	BLAIR WITCH daily: 5:00 7:15 9:30 late: 11:45 NEW R
BLOOD FATHER daily: 4:15 6:30 8:45 matinee: 2:45 late: 11:00 R	BLOOD FATHER daily: 5:15 7:30 9:45 matinee: 2:30 late: 12:00 R
WHEN THE BOUGH BREAKS daily: 4:00 6:30 9:00 matinee: 12:30 late: 11:30 PG-13	WHEN THE BOUGH BREAKS daily: 5:30 8:30 matinee: 2:45 late: 11:45 PG-13
PETE'S DRAGON daily: 12:00 2:15 matinee: 12:00 2:15 SP PG	PETE'S DRAGON daily: 2:15 matinee: 2:15 SP PG
MECHANIC RESURRECTION daily: 5:30 8:15 late: 11:15 SP R	MECHANIC RESURRECTION daily: 7:00 9:30 late: 12:00 SP R
BFG daily: 1:00 3:00 matinee: 1:00 3:00 SP PG	KUBO & THE TWO STRINGS daily: 4:45 matinee: 2:00 late: 12:15 PG

*matinee: SAT & SUN | late show: FRI & SAT

"What about...
The beach
today,
nice- clean-
and pure white
sand..."

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:
**Fundacion
Aruba Limpi**
☎ 583-8383

Official Partner Comité Olímpico Arubano.

Now I can train and send money
to my brother **at the same time**

If these athletes can do this during their daily routine,
you can do it too.

EXPERIENCE OUR NEW:

ARUBA BANK APP

- Register mobile phone
- Submit travel notice
- ATM locator

ARUBA BANK ONLINE

- Open a new account, block or close an existing account
- View accounts, balances and transaction history
- Manage your money anytime, anywhere

ACCOUNT OPENING ONLINE

- Submit your personal documents online
- Paperless account opening
- Hassle free

Aruba Bank is in your daily life.

www.arubabank.com

Arubabank

Domino's
DELIVERY + CARRY OUT
SPECIAL

OFFER EXTENDED DUE TO POPULAR DEMAND

MEDIUM 1-TOPPING PIZZA
ORDER OF CINNASTIX
3 CANS OF COKE

FOR 25.00 AWG

Domino's Aruba
dominospizzaua

PLEASE CHECK DOMINOS.AW FOR NEW SPECIALS AND OFFERS!

ORDER NOW

PALM BEACH	TANKI LEENDERT	SAVANETA	BOULEVARD
586 0333	582 0333	584 0444	583 0333

Offer is not valid in combination with any other Domino's Aruba Offer or promotion.
Best Pizza Aruba N.V. reserves the right to stop the promotion at any time without prior notification. Prices do not include BBO / BAZV. This offer is valid until further notice.

BLACK BEANS SOUP **NEW**

TOMATO BASIL SOUP **NEW**

**NOW YOU CAN CHOOSE
OUT OF A VARIETY OF
DELICIOUS SOUPS**

CHICKEN DUMPLING SOUP POTATO & BACON SOUP BROCCOLI & CHEESE SOUP CHICKEN NOODLE SOUP

ADD SOUP TO YOUR COMBO!

Cura Cabai - Dakota - Santa Cruz

Paradera - Seaport - Alhambra - Palm Beach

© 2016 Doctor's Associates Inc. SUBWAY is a registered service mark of Doctor's Associates Inc. www.subway.com

SUBWAY
eat fresh.

Steun de ezelopvang Aruba!

Voor slechts 33 cent per dag / 10 gulden per maand bent u een gewaardeerde deelnemer aan ons nieuwe sponsorprogramma SAD.

Help ons alstublieft en geef u op als deelnemer.

Bel 593 2933 of kijk op www.arubandonkey.org

Aruba Animal Shelter

Cats and Dogs
awaiting Adoption

www.arubaanimalshelter.com

Medezeggenschapsraad Colegio Arubano in de maak

ORANJESTAD — Docenten en de oudercommissie van Colegio Arubano (Occa) zijn sinds het begin van dit schooljaar hard aan het werk om een medezeggenschapsraad (MR) voor de school op te richten. Het verzoek hiervoor is al naar de Raad van Toezicht verstuurd en de oudercommissie organiseert vanavond een informatiebijeenkomst om haar voornemen, om in dit nieuwe orgaan te participeren, mee te delen.

Ivo Dongen, docent op Colegio en voorzitter van de oudercommissie, meldt in de uitnodigingsbrief aan de ouders, dat 'in dit nog op te richten orgaan, een zogenaamde medezeggenschapsraad, vertegenwoordigers van ouders, docenten en leerlingen bijeen komen om samen met de schoolleiding op constructieve wijze te werken aan de verbetering van de kwaliteit van de school, en als gevolg daarvan ook aan de kwaliteit van het on-

derwijs voor de leerlingen'. Het doel van de bijeenkomst is om informatie te geven over hoe de oudercommissie en de docenten deze MR voor ogen zien. Daarbij is de mening van de ouders ook belangrijk, aldus Dongen, want ook hun inbeelding van dit orgaan en hun twijfels en verwachtingen moeten meegerekend worden. In elk geval wordt de MR gezien als noodzakelijk om invloed te kunnen hebben op het schoolbeleid. "Een

raad die het goede wil voor de school. Een raad met het recht van initiatief, advies en instemming over bepaalde beleidszaken", aldus Dongen. Als de MR werkelijkheid wordt, is het de eerste keer in de geschiedenis van het onderwijs op Aruba dat een school dit heeft. "Verplichte oprichting van een medezeggenschapsraad bestaat al zo'n twintig jaar in Nederland, maar is nieuwe op Aruba", meldt Occa. "Hoewel er nog geen medezeggenschapsraad bestaat en we ook nog niet weten hoe deze er precies uit komt te zien op Colegio, kunnen we wel informatie geven over hoe wij dit voor ogen zien." Het belangrijkste, voor de docenten in elk geval,

is naast een stem hebben ook het stemrecht over wat wel en niet gedaan kan en moet worden op Colegio. Dit meldt woordvoerder en docent Zaida Everon. "We hebben wel een docentenraad die als klankbord dient en schoolaangelegenheden met het rectoraat bespreekt tijdens algemene vergaderingen. Maar we hebben geen invloed op beslissingen die worden genomen." Daarom is aangegeven dat de MR het recht van instemming, advies en initiatief dient te hebben. "Uiteindelijk is de MR er niet alleen voor de docenten, maar ook voor alle partners die in die raad zitten, dus ook voor ouders, leerlingen en onderwijsondersteunend personeel", besluit Everon.

Slachtoffer schietpartij Wayaca door één kogel om het leven

ORANJESTAD — Shasha Fan is door een kogel van het leven beroofd tijdens de schietpartij in haar woning in Wayaca vorige week woensdag. Dit blijkt uit de sectie die vanochtend op de stoffelijke resten is gepleegd. Inmiddels is het lichaam aan de nabestaanden vrijgegeven. De zoektocht naar de dader duurt voort en er staat een beloning van 5000 florin voor de gouden tip die naar de aanhouding van de dader kan leiden.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft dit net voor de sluiting van deze editie bekendgemaakt. "Er is geconstateerd dat de vrouw om het leven is gekomen door geweld. Er was één schot dat een einde aan haar leven heeft gemaakt", al-

dus Ann Angela, woordvoerder van het OM. "Het kaliber van de kogel en het soort wapen waarmee is geschoten, worden niet bekendgemaakt in het belang van het onderzoek." Afgelopen zaterdag gaf de politie beveiligingsbeelden vrij waarop een persoon in beeld wordt gebracht 'die uitermate belangrijk kan zijn voor het onderzoek'. Of het de vermoedelijke dader betreft, maakt de politie niet bekend. Het gaat om beelden die op de bewuste ochtend in de buurt zijn gemaakt. De beveiligingsbeelden zijn terug te zien op de Facebookpagina 'Prevencion Di Crimen' van de politie. De gene die weet wie op de beelden te zien is, wordt verzocht contact op te nemen met het onderzoeksteam op telefoonnummer 597-5147 of via de tiplijn (11141).

IN HET KORT

Voorkomen is beter
In het kader van preventief surveilleren, heeft de politie een aantal inbraakgevoelige wijken bezocht zoals Salinja Cerca, Bakval, Rooi Santo, Opal, Ruby, Esmeralda, Safir en Topaz. Ook hebben ze flyers uitgedeeld aan buurtbewoners met als onderwerp 'Preveni ladroncia na cas' (voorkom diefstal in huis). Verder inventariseerden agenten van het aantal autotwrakken dat langs de kant van de weg staat. Dit heeft te maken met het project 'Mantene nos bario limpi' (houd onze buurt schoon).

Vechtpartij
Een politiepatrouille was op weg naar een melding, toen ze door een vrouw werd aangehouden die hysterisch aan het schreeuwen was dat er een vechtpartij gaande was bij 'El Flamboyant'. Daar bleek een man met een scherp voorwerp in het gezicht te zijn geslagen en dat leverde een snijwond van twee centimeter boven zijn oogkas op. Het slachtoffer wees de dader aan die verderop stond en deze is aangehouden. Ambulancepersoneel verleende het slachtoffer daarna medische zorg in verband met zijn verwondingen.

T'is een vreemde zeker
Buurtbewoners in de wijk Salina Cerca vertrouwden de situatie niet, toen ze zaterdagavond laat een jongeman onder een kwhi boom zagen zitten. De bewoners verklaarden verder dat de man niet uit de buurt kwam en een grijze sweater met capuchon droeg. De agenten vroegen aan de man om zich te identificeren, maar hij had geen geldige papieren bij zich. De jongeman is uiteindelijk naar het politiebureau gebracht.

Vanuit Aruba, Curaçao of St. Maarten Registratie voor Tweede Kamer-verkiezingen geopend

ORANJESTAD — In Nederland zijn op 15 maart 2017 de Tweede Kamer-verkiezingen. Wie in het buitenland woont en stemgerechtigd is, mag zich laten registreren om voor deze verkiezingen te stemmen. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de registratie enkele dagen geleden geopend. Wie zich niet laat registreren, kan straks niet stemmen.

Kiesgerechtigden op Aruba, Curaçao of St. Maarten die al eerder van hun stemrecht gebruik hebben gemaakt en in het kiesregister zijn opgenomen, ontvingen eind vorige week een e-mail van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De mail begint met 'Met deze brief nodig ik u uit om een registratieverzoek in te dienen. Daarnaast attendeert de Vertegenwoordiging van Nederland in Oranjestad (VNO) via Facebook mensen op de start van de registratie.

Criteria om te stemmen
Wie op Aruba, Curaçao of St. Maarten woont, moet aan enkele criteria voldoen om zich te mogen laten registreren. Zoals: de kiesgerechtigde heeft de Nederlandse nationaliteit en is op de dag van de verkiezingen 18 jaar of ouder. Verder mag degene niet zijn ingeschreven bij een Nederlandse gemeente, Bonaire, St. Eustatius of Saba. De stemmer moet daarnaast minstens tien jaar in Nederland hebben gewoond.

De registratie vereist om te mogen stemmen bij de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer. Wie aan deze criteria voldoet en zich wil laten registreren, heeft tot uiterlijk 1 februari 2017 de tijd om dat te doen.

Opsturen
BZK heeft het registratieformulier als bijlage met de e-mail meegestuurd, maar schrijft er bij dat het formulier ook kan worden gedownload van www.stemmenvanuithetbuitenland.nl. Op deze website staat ook extra informatie over de wijze waarop men kan stemmen. BZK heeft het liefst dat het registratieformulier digitaal wordt ingevuld. Dat kan door het formulier uit te printen., in te vullen, te ondertekenen en scannen. Die scan moet, samen met een kopie van het bewijs van Nederlanderschap, via e-mail gestuurd worden naar registratieverkiezing@minbz.nl.

nl. Dezelfde papieren kunnen ook per post worden gestuurd naar de vestiging van de Nederlandse vertegenwoordiging in Aruba, Curaçao en St. Maarten. Wie het niet per post wil sturen, kan het ook persoonlijk afgeven. Wie vragen over het versturen per post heeft, kan contact opnemen met VNO.

Middelvinger
Eelco Keij, belangenbehartiger voor (oud-)Nederlanders in het buitenland en actief in D66, vindt dat VVD en PvdA het hebben verbruid bij landgenoten in den vreemde. De *Volkscrant* tekent zijn me-

ning op: "Als ze het nieuws in de afgelopen vier jaar een beetje hebben gevolgd, zullen ze in ieder geval niet voor een verlenging van de huidige PvdA-VVD regering stemmen." Keij vindt dat het kabinet de verkiezingen is ingegaan met een dikke middelvinger tegen alle Nederlanders in het buitenland. "De afgelopen jaren zijn onze medeburgers stelselmatig tegengewerkt: een herhaald verbod op een dubbele nationaliteit, afkalking van Nederlands onderwijs in het buitenland en het afbreken van ons wereldwijde netwerk van consulaten en ambassades."

Daarnaast vindt Key dat de Ombudsman is genegeerd. "Oud-Nederlanders die het Nederlanderschap onvrijwillig verloren hebben, en daar pas jaren na dato achterkwamen, hebben geen redelijke mogelijkheid tot herstel van de oude situatie. Een recente oproep van de Nationale Ombudsman om tot een herstelsituatie te komen, is door het kabinet geluidloos en efficiënt terzijde gelegd." Key vindt dat Nederlanders in het buitenland, met of zonder paspoort, onze ambassadeurs blijven. "Ze zijn vaak goed geïntegreerd en hebben ze waardevolle contacten voor het bedrijfsleven." De belangenbehartiger vindt dat Nederland een nieuwe lichting leiders nodig heeft, die begrijpt dat het opbouwen van internationale politieke bruggen naar onze medeburgers in het buitenland simpelweg in het belang is van onze eigen economie."

Tram ontspoord

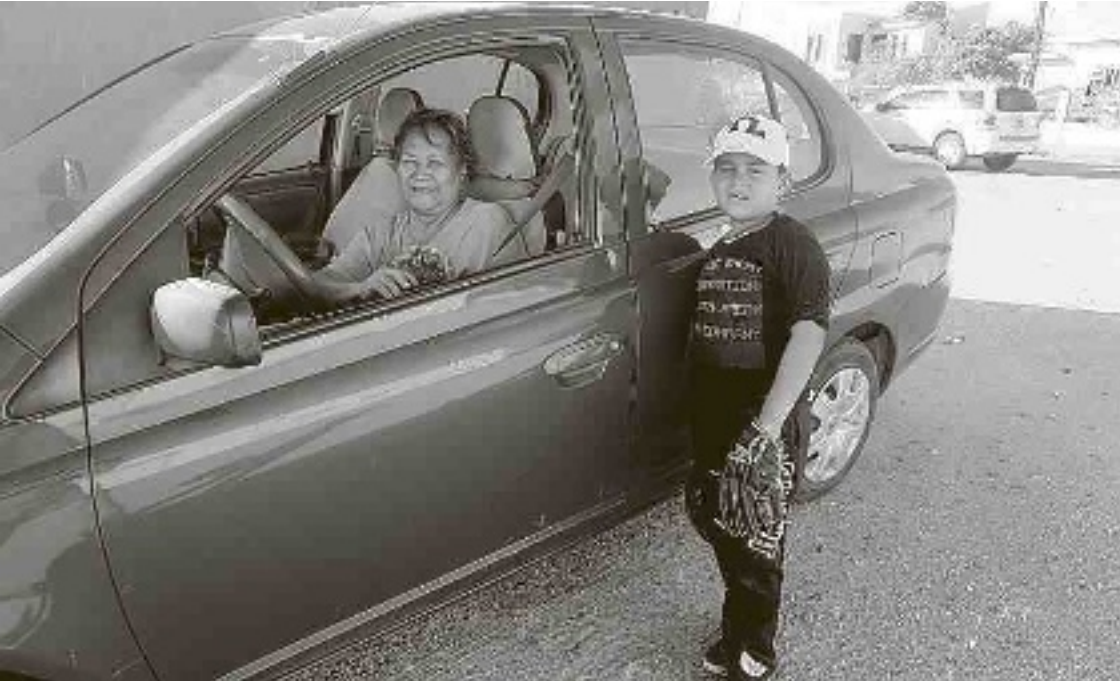

ORANJESTAD — Een van de trams die door de mainstreet van Oranjestad rijdt, ontspoorde zaterdagmiddag. Dat gebeurde aan het begin van de winkelstraat, waar de rails zich splitsen. Het is niet duidelijk waarom de tram ontspoorde. Het gaat om de tram die vorig jaar juni op Aruba is aangekomen, dat was toen tram nummer drie. In totaal zijn er vier trams, de vierde tram kwam in februari van dit jaar op Aruba aan. Dat is een rode dubbeldekker en dus niet degene die zaterdag van de rails reed. Van de vier trams rijden er drie, eentje is reserve en kan worden ingezet als een andere tram stuk is. De ontspoorde tram rijdt op een accu, die tijdens het rijden wordt opgeladen door een generator die wordt aangedreven door waterstof.

Omwonenden Dakota weten niets van Venezolaans opvangkamp

ORANJESTAD — De Arubaanse overheid wil op een voormalig honkbalveld in de wijk Dakota een opvangkamp voor Venezolaanse vluchtelingen bouwen. Omwonenden weten van niets. Het veld is bovendien nog in gebruik voor het trainen van de lokale honkbaljeugd.

Een brief, waarin staat dat het Bureau Rampenbestrijding samen met andere diensten heeft besloten om dit veld te gaan gebruiken voor maximaal 500 vluchtelingen, lekte vorige week donderdag uit in de Arubaanse media. Dat schrijft Sharina Henriquez voor het *Caribisch Netwerk*. De vluchtelingen kunnen er zes maanden terecht, waarna hun definitieve status zal worden bepaald. Als de vluchtelingen aan wal komen, gaan ze eerst naar het sportcomplex Betico Croes in St. Cruz waar ze 72 uur mogen verblijven. Dat is het officiële meldpunt voor de vluchtelingen. Tot In de brief staat ook dat een derde partij een verzoek heeft gedaan om dit veld voor andere doeleinden te gebruiken. Maar het advies aan de minister is om dat verzoek voorlopig niet in te willigen, totdat de 'crisis en de noodzaak voor een vluchtelingenopvang achter de rug is'. Die derde partij blijkt een groep te zijn die zich inzet voor het jeugdhonkbal. Zoals trainer Karel 'Cai Cai' Williams. Hij is geboren en getogen in de wijk, een echte 'Dakotero'. "Dit veld gaat mij aan het hart, sinds het in de jaren zeventig is ge-

bouwd. Het is altijd een plek geweest, waar we konden honkballen als kinderen een training kregen." Het terrein is al lange tijd vervallen, de kleedhokjes zijn ruïnes net als de tribunes. "We probeerden al meer dan vijftien jaar het in beheer te krijgen. Tot op de dag van vandaag worden wij van het kastje naar de muur gestuurd. We hebben velen benaderd: parlementariërs, ministers. Maar we krijgen geen gehoor." Dakota is van oudsher een wijk met veel sociale problemen. Williams zegt dat zij met het veld juist kinderen op het rechte pad willen krijgen. "Er zijn overal velden die geschikt zijn. Maar dan kiezen ze net Dakota. Zodat we allemaal vreemdelingen in onze wijk krijgen en Dakota een nog slechtere naam krijgt."

Plannen maar geen geld
Overheidsdiensten komen

praktisch wekelijks bij elkaar over de Venezolaanse kwestie. Het was al langer bekend dat de overheid twee opvangplaatsen voor Venezolaanse vluchtelingen heeft aangewezen. Het sportcomplex Betico Croes is al jaren één van de opvangplekken bij calamiteiten. Het veld bij Dakota is wel nieuw in dit verhaal. Vanuit diverse bronnen binnen de overheid wordt verteld dat zij echter geen geld zien voor de uitvoering van het vluchtelingenplan. "Wie gaat de veldbedden betalen en alles wat nodig is. Dat soort zaken is nog helemaal niet geregeld. Het zijn mooie plannen, maar alleen op papier", aldus een bron die anoniem wil blijven, omdat het vluchtelingenplan een geheim moet blijven.

Het veld van Dakota grenst bovendien aan het gebouw

van het Rode Kruis. "We weten al langer dat de overheid het veld wil gaan gebruiken. Of dit bewust zo is gekozen, weet ik niet. Als de Venezolaanse vluchtelingen komen, dan helpen wij ze als noodorganisatie. Maar nee, we hebben nog steeds geen contract met de overheid", zegt woordvoerder Indra Anthony-Pereira.

Draaiboek
Bij het veld kwam afgelopen donderdag ook een politiepatrouille langs. "We weten het sinds vandaag, dus we komen de locatie bekijken. Verder weten we niets." De politie heeft een paar maanden terug officieel laten weten dat zij hun draaiboek heeft aangepast als voorbereiding op een mogelijke vluchtelingenstroom. De agenten zeggen daarvan niet op de hoogte te zijn. "Nee, ze hebben ons op de werkvloer hier niet over geïnformeerd."

San Nicolas op de kunstkaart gezet

Vervolg van pagina 1

Er stonden op de Art Fair ook kraampjes met, onder andere, sieraden, gedichtbundels, aloëproducten en *crioyo*-lekkernijen. Een aantal kunstenaars komt oorspronkelijk uit San Nicolas. "Omdat mensen niet precies wisten wat Art Fair inhield en wat ze konden verwachten, durfden ze zich niet aan te melden. Maar iedereen was welkom om hun kunst tentoon te stellen en de kraamverhuur was gratis", vertelt Beeldsnijder. Afgelopen zaterdagavond bezochten rond de 5000 mensen de Art Fair, gisteravond bleef het rond 21:00 uur nog volstromen met mensen. "Onze Facebookpagina is binnen drie weken van 600 naar 6000 volgers gegaan", aldus Beeldsnijder. Het kunstevenement trok niet alleen veel volwassenen, maar er was ook opvallend veel jeugd op de been. Ook waren er een hoop ouders met kinderwagens in de kunsthofstad. "We hopen dan ook dat volgend jaar meer vrijwilligers zich zullen aansluiten, want alleen kunnen we het niet", besluit Beeldsnijder.

Beestenboel

Visje als ontbijt

Dieren op Aruba. Er is veel om te doen. Verschillen- de stichtingen zetten zich in voor het welzijn van honden, katten, ezels, vogels, schildpadden enzo- voort. Elke week zetten zij dieren in het zonnetje, sommige van hen zoeken een (tijdelijk) thuis. Wie verwelkomt u in uw hart en huis?

Aruba Birdlife Conser- vation

Een visje vangen als ont- bijt, dat doet de **visarend** (Teishi) in het vogelgebied van Bubali. De vogel werd daar 'gevangen' door het oog van een lens van een fotograaf. Aruba Birdlife Conservation blijft zich sterk maken voor het be- houd van dit gebied voor vogels. De organisatie heeft een nieuwe lijst gepubli- ceerd, met daarop 254 ver- schillende vogelsoorten die op Aruba voorkomen. De lijst is niet alleen bedoeld voor vogelliefhebbers, maar het is ook een naslag voor het onderwijs. Want op de lijst staan de namen van de verschillende vogelsoorten in het Papiaments, Engels, Nederlands en Spaans en ook hun wetenschappelijke naam. Handig voor kinde- ren die een spreekbeurt op school moeten doen. Daar- naast gebruikt ABC de lijst ook om meer bewustwor- ding te creëren over het be- lang van vogelbescherming.

Philips Animal Garden

Philip Merryweather heeft op Instagram een filmpje geplaatst waarop vijf jonge struisvogels te zien zijn. De vogels worden grootge- bracht bij Philips Animal Garden. Ze krijgen nu gele- erd hoe ze het verschil tussen voedsel en zand kunnen herkennen. Vol- gens Merryweather is het

belangrijk om dit op jonge leeftijd aan te leren, zodat ze dat later zelf kunnen. De kleintjes snappen nog niet dat zand geen voedingsstof- fen bevat. Daarom moeten ze leren dat ze geen zand moeten eten. Het vult hun maag wel, maar het lijf heeft er niets aan. Hoe de medewerkers van de die- rentuin dit de struisvogels aanleren? Smpel: door eten op de grond te gooien en er voor te zorgen dat de struis- vogels dat eten.

Crijojo Trappers Aruba

Jason heeft zijn hond weer terug. Zijn oude maatje was bij de ezelopvang beland, waar twee vrijwilligers en de klusjesman zich over hem ontfermden. Ze gaven hem een veilig plekje, ter- wijl ze op zoek gingen naar de eigenaar. Via via is het gelukt om de eigenaar op te sporen, dat bleek Jason te zijn. Zijn hond verblijft normaal gesproken in een omheinde tuin, maar de viervoeter was door een kleine fout weggelopen. Op de foto is te zien dat Jason en zijn hond weer herenigd zijn. Crijojo Trappers Aru- ba heeft de foto geplaatst, om te laten zien dat honden en mensen elkaar ook weer kunnen terugvinden.

Donkey Sanctuary

Vrijwilligers van de ezel- opvang herkennen **Rambo** aan zijn achterpoot, want

Jason heeft zijn hond terug.

de ezel heeft kleine litte- kens aan de binnenkant van één van zijn poten. Rambo is geboren in 1998, in Jamanota. Voordat hij bij de ezelopvang binnen- kwam, hing hij samen met Tootsie en Kidsy rond bij rancho Alma. Rambo was geen gemakkelijke ezel toen hij bij de opvang bin- nen kwam, vrijwilligers vertellen dat hij schuw,

wild en agressief was. Maar nu voelt hij zich op zijn ge- mak bij de ezelopvang. Net als alle andere ezels kan ook Rambo financiële steun gebruiken. 'Adoptie-ouders' kunnen maandelijks een bedrag storten van zo'n 30 florin, want met dat geld kan Rambo worden ver- zorgd. Wie donateur wordt, krijgt een mooie oorkonde en een geweldig T-shirt! En wie erkenning wil, kan met naam en foto op de website van de ezelopvang worden vermeld. Interesse? Een telefoontje naar de ezelopvang is voldoende: 593-2933. Of kijk op www.arubandonkey.org. Direct geld storten op de 'ezel'-re- keningnummer 40.03.025 bij de Arubabank, dat kan uiteraard ook.

'Zwemmend' in de Bubaliplas: afval.

Visarend.

Rambo.

FRESH
104.3
DE HOORT HET VERSCHIL

Angela's Happy Hour
(Ma t/m Vr: 9 - 12 am)
Angela Tiemens

Voor contact:
Studio: (297) 583 2121
Kantoor: (297) 583 2220
Email: info@fresharuba.com
[facebook.com/fresharuba](https://www.facebook.com/fresharuba)

CHS

Technical Contracting & Trading Company N.V.
Airconditioning-, Mechanical- & Electrical Contractor

Office address: Phone: (297) 585-1413 E-mail: info@chsaruba.biz
Sta.Martha 6-A, Aruba Fax: (297) 585-1312 Account: 2020394 Aruba Bank N.V.

Met grote verslagenheid en ongeloof geven wij kennis van het plotselinge heengaan op zaterdag 17 september 2016 van onze collega

URWIN AUGUST MAK

Amper 57 jaar oud met nog een hele toekomst voor zich, is het onbegrijpelijk te bevatten, dat Urwin ons heeft verlaten. Wij verliezen met hem een waardevol mens maar ook een vakman, die een ieder met respect en vriendelijkheid bejegende.

Onze oprechte condoleances gaan uit naar zijn vrouw Rachel, zijn dochter Urrais, zijn familie, vrienden en collega's.

Namens de directie en personeel van

CHS
Technical Contracting &
Trading Company N.V.

NO ENFRENTA CANCER DI PECHO BO SO

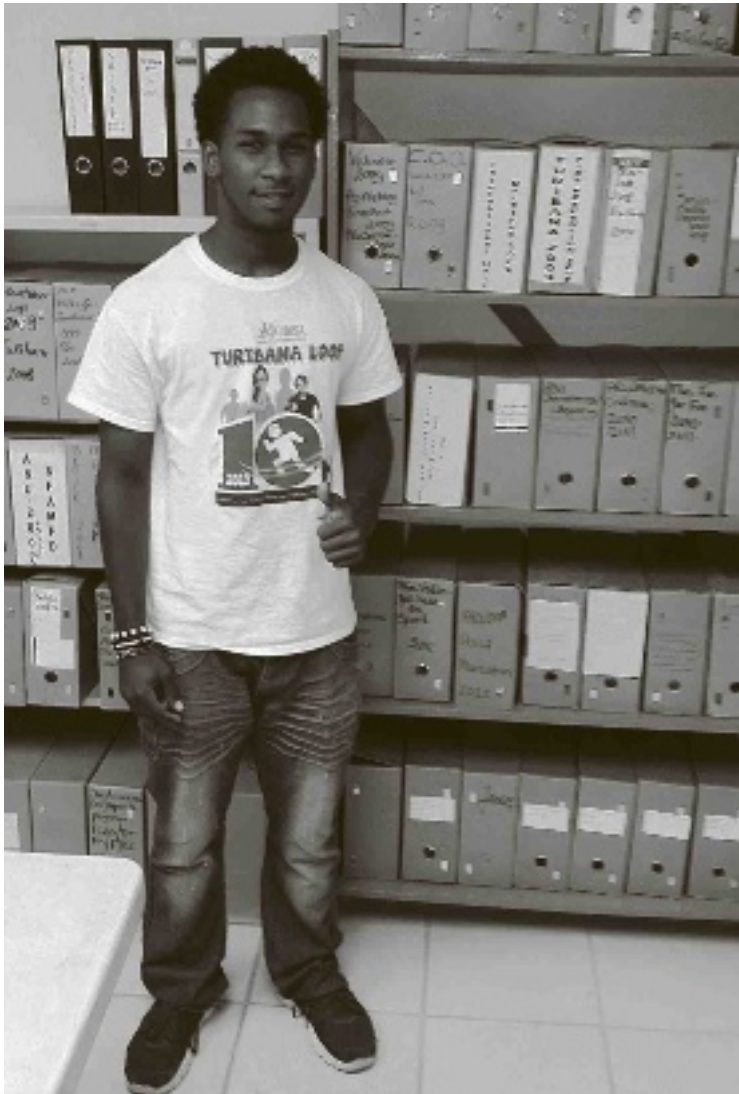
Adress: Sabana Blanco 8 Tel: 588-9999

BREAST CANCER SUPPORT GROUP
MaryJoan

Administratie-leerlingen EPB hebben dringend stageplaats nodig

ORANJESTAD — Leerlingen van Educacion Profesional Basico (EPB), die als onderdeel van hun beroepsopleiding het praktijkgedeelte moeten doen, hebben dringend een stageplaats nodig. Dit meldt stagecoördinator Hellen Willemsen-Leijdekkers. Bedrijven die EPB-leerlingen al de mogelijkheid hebben geboden om praktijkervaring op te doen, zijn zeer positief over deze stagiairs. Echter, de school doet een dringend beroep op andere bedrijven en organisaties die een stageplek aan de EPB-leerlingen kunnen bieden, om dit ook te doen om bij te dragen aan hun succesvolle beroepsvorming.

“De bedrijven zijn in vrijwel alle gevallen enthousiast en zeer positief, er worden hoge cijfers gegeven en vaak krijgt de leerling een (deeltijd)baan aangeboden”, aldus de stagecoördinator. “Door een toename in het aantal leerlingen voor de Administratie-opleiding in Oranjestad zijn er nog stageplaatsen nodig. Elke organisatie die een (eigen) administratie uitvoert, kan een leerzame stageplaats zijn.” Volgens Willemsen-Leijdekkers draagt EPB, als één van de grootste scholen op Aruba, bij aan de toekomst van het eiland. “Door een stageplaats beschikbaar te stellen, wordt geïnvesteerd in ons eiland en in de toekomst van onze leerlingen. EPB biedt diverse beroepsopleidingen aan, gericht op de Arubaanse arbeidsmarkt. Het doel van EPB is dat leerlingen die hun diploma behalen, klaar zijn om hun vak op Aruba uit te oefenen. Dat kan alleen als er praktijkervaring is opgedaan. Daarom bestaan de opleidingen voor een groot deel uit praktijkvakken.” De stage is, volgens de stagecoördinator, een belangrijk onderdeel van een EPB-opleiding. Zowel in het 3e als in het 4e jaar van de opleiding moeten de leerlingen praktijkervaring opdoen bij een bedrijf of organisatie. Deze stage telt mee voor het examenresultaat. “Voor het succes van de EPB-opleiding is het essentieel dat bedrijven en organisaties een stageplaats bieden”,

aldus Willemsen-Leijdekkers. De stageperiode voor dit schooljaar voor de derdejaarsgroep is van 31 oktober tot en met 18 november 2016 en daarna van 24 april tot en met 16 mei 2017. De examenklas moet van 21 november tot en met 16 december 2016 stage lopen.

Voor informatie of aanmelden van een bedrijf als stageplaats is de stagecoördinator van EPB Oranjestad bereikbaar via e-mail hleijdekkers@gmail.com of telefoonnummer 732-7606.

Formulieren Inkomstenbelasting 2015 in de brievenbus

ORANJESTAD — De Belastingdienst heeft de formulieren voor de inkomstenbelasting 2015 versuurd. Wie deze aangifte moet invullen, heeft tot 1 december 2016 de tijd om dat te doen. Binnenkort start er - zoals elk jaar gebruikelijk is - een publiciteitscampagne om cliënten te helpen hun aangifte te doen.

De formulieren voor de IB (inkomstenbelasting) hebben als officieel uitgiftedatum 1 oktober. Wie aangifte moet doen, krijgt daar dus officieel twee maanden de tijd voor. De enveloppen met de IB worden via de post verstuurd en moeten deze maand bij de klanten van de Belastingdienst in de brievenbus liggen.

Vorbereiden

Om de IB in te vullen, moet de belastingplichtige de volgende documenten over het jaar 2015 bij de hand hebben. Het gaat om de inkomsten, zoals salaris, pensioen, huurinkomsten en bijbanen. Ook gegevens van de levensverzekering, donaties en

uitgaven voor school tellen mee. Cliënten die een eenmanszaak hebben, moeten ook hun jaarverslag over 2015 bij de hand houden. Wie geen jaarverslag heeft gemaakt, wordt geadviseerd een consultant te zoeken.

Invalhulp

De Belastingdienst organiseert elk jaar een invulcampagne, waarbij cliënten hulp kunnen krijgen om hun IB te vullen. Ook dit jaar zal de Belastingdienst deze campagne starten. Details hierover worden later bekendgemaakt.

Kopie

Wie de IB klaar heeft, kan de aangifte direct bij de Be-

lastingdienst inleveren. De cliënt moet zelf zowel het origineel meenemen als een kopie. Het origineel blijft bij de Belastingdienst, de kopie wordt gestempeld en teruggegeven aan de cliënt als bewijs van indiening.

Wie na 1 december de IB van 2015 inlevert, krijgt een boete. Dat is zo'n 5 procent van het te betalen belastingbedrag: minimaal 250 florin en maximaal 10.000 florin.

Minister Plasterk weer beter

DEN HAAG — Ronald Plasterk is weer werkzaam als minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en zal morgen ook aanwezig zijn bij Prinsjesdag. De Rijksvoorlichtingsdienst heeft dat bekend gemaakt.

Plasterk was sinds 29 juni met ziekteverlof vanwege problemen aan zijn hart, waar hij deze zomer aan geopereerd werd. Zijn portfeuille werd waarge-

nomen door minister Stef Blok van Wonen en Rijksdienst. De 59-jarige Plasterk staat overigens niet op de PvdA-lijst van de Tweede Kamerverkiezingen van maart volgend jaar. De afgelopen tien jaar was hij twee keer minister voor zijn partij en als Tweede Kamerlid belast met financiën. Voor een nieuwe termijn als Tweede Kamerlid voelt hij weinig, liet een woordvoerder vorige week weten.

Fundacion pa Hende Muhe den Dificultad
Bel: 583 5400 – Primavera 1-B
Ma – Vr 8 am – 5 pm

STOP
Huiselijk geweld!

‘Je mag zwartrijden’

Gratis vervoer vanaf Belastingkantoor naar CSJF

ORANJESTAD — Bezoekers van het Caribbean Sea Jazz Festival (CSJF) kunnen aankomend weekend, tijdens het festival, hun auto neerzetten op het parkeerterrein van het Belastingkantoor. “Daar is verlichting en beveiliging”, vertelt organisator Erik Jan Eman aan Amigoe. Bussen zorgen vervolgens voor gratis vervoer naar het Renaissance Festival Plaza.

Maar ook op het parkeerterrein van het Linear Park, nabij café Hamaka, kan geparkeerd worden. Net als vorig jaar is ook daar een halte. Op de vraag of bezoekers hun festivalticket moeten laten zien om gebruik te maken van het gratis vervoer, begint Eman te lachen. “Je mag zwartrijden”, zegt hij grootmoedig. “Dat vinden we leuk. We dagen de mensen uit om dat te doen. Kijken of het lukt”, grijnst hij. De bussen rijden niet op regelmatige tijden. “Vol is gaan”, legt Eman uit. “Maar, mensen mogen niet te lang wachten.” Het festivalterrein gaat om zes uur ’s avonds open. “We raden aan om dan

Erik Jan Eman (links) tijdens een persconferentie ter promotie van het festival op Curaçao, eerder dit jaar.

ook wel te komen.” Hoe later het wordt, hoe minder mensen er nog naar het festival gaan en hoe langer moet worden gewacht op de bussen die heen en weer rijden. Eman vertelt dat ze voorgaande jaren met golfkarretjes werkten. “Maar er is elke keer wel iets misgegaan met die karretjes.” De eerste keer dat ze gebruikt werden, werden ze door de politie aangesproken. “We hadden toen een discussie over het gebruik van het fietspad. Ze zeiden dat het openbare terrein is en dat er geen

elektrisch vervoer op mocht. Maar het is geen openbare weg, het is van DOW.” Vervolgens raakten de golfkarren na het festival, op de terugweg, leeg. De elektrische karretjes hebben namelijk een beperkte capaciteit en moeten acht uur laden. “Dat is dus heel lastig. Vooral op de terugweg, ze raakten gewoon op.” Mogelijk worden voor de heenweg nog wel golfkarretjes ingezet. Op de terugweg zijn slechts bussen beschikbaar. Organisator Eman vertelt dat het inhuren van de kar-

retjes en bussen wel geld kost, maar zeker de moeite waard is. “We merken dat mensen het gratis vervoer fijn vinden. Ze hoeven zich geen zorgen te maken of hun ruitje wordt getikt.”

Het festival is op vrijdag 23 september en zaterdag 24 september. Op beide avonden gaan de deuren om zes uur ’s avonds open en begint het eerste optreden een kwartier later (op het Padupodium). Het festival eindigt om twee uur ’s nachts.

INGEZONDEN

Mensenleven boven trots

ARUBA CAN’T catch a break. Op Aruba is de tensie (lees, haat) van geregistreerd partnerschap niet eens bekoeld en het eiland is weer aangevallen met geweld. Fysiek geweld, het ergste dat er is. Wat iedereen vreesde dat ging gebeuren, is daadwerkelijk gebeurd: moord. De dood van een onschuldige burger in haar eigen huis.

zware misdaden heb je nu politie met ervaring nodig om het een halt toe te roepen. Er is geen tijd meer te verliezen, het gaat niet meer om de gestolen tapa di wiel di auto, een zeldzame atraco bij de supermarkt om de hoek of het lottohuisje. Het is geëscaleerd naar het ergste niveau. Vermoorden van mensen in de veiligheid van hun eigen huis.

We hebben een lange geschiedenis met Nederland, slechte en goede tijden. Aruba is trots op haar Status Aparte en terecht. Maar er komt een moment dat je je trots moet slik-

ken, samenwerken en vragen om hulp. Geel of groen maakt niet uit, mensen leven staat op het spel. De veiligheid van de burgers is ontelbaar veel belangrijker dan politiek.

Aruba heeft hulp nodig om

weer orde te brengen in de samenleving. Politie met ervaring om onze korps te steunen, frengats op zee om de kustwacht te helpen met de grote instroom van wapens en drugs. De tijd van discussie, brainstormen en vergaderen is voorbij. Het gaat alleen maar erger worden en er moet nu goede, langdurige en harde maatregelen komen.

DARICE DE CUBA
Nederland

De redactie van Amigoe kan ingezonden brieven redactioneel bewerken, inkorten of besluiten om niet te plaatsen. Brieven mogen maximaal 600 woorden bevatten, ze moeten voorzien zijn van naam en woonplaats (worden gepubliceerd) en adres en telefoonnummer (niet voor publicatie, maar ter verificatie). We accepteren alleen digitaal gestuurde brieven. Ons e-mail adres is: arubaredactie@amigoe.com.

THE WINNING 2017 LINE-UP PREVIEW

Come see for yourself. Driving Matters.

MAZDA 2
CORE SEDAN A.W.G. 37,400
CORE HATCHBACK A.W.G. 37,600

MAZDA 3
CORE SEDAN A.W.G. 45,000
HI HATCHBACK A.W.G. 55,000

*Prices are excluding BBO/BAZV

TANKI LEENDERT 122

TEL: 582-3838

WINNER

winner

WHAT CAR?
CAR OF THE YEAR
2016

Televisieprogramma's

Nederland

15:00 Pauw
16:00 Journaal
16:20 Pauw
17:20 EenVandaag
17:50 Journaal
18:05 Journaal
18:35 Tekst-tv
21:55 Nederland in beweging
22:10 Geheugentrainer
22:30 Journaal
22:35 Journaal
22:45 Journaal
22:50 Journaal
23:00 Journaal
23:10 Goedemorgen Nederland
23:30 Journaal
23:40 Goedemorgen Nederland

1:15 Zondag met Lubach
1:52 100 jaar Schiphol
1:55 100 jaar Schiphol: Lucht zaken onder de zeespiegel
2:45 Koken met Van Boven
3:25 De wereld draait door
4:18 Politieke partijen
4:30 Prinsjesdag met gebarentolk
6:20 Memories
7:20 Geloof en een hoop liefde
8:00 Journaal
8:10 Mijn Maria
8:20 Katholiek Nederland tv
8:50 Madagascar
9:50 Geloof en een hoop liefde
10:30 Hallo Nederland
10:50 Binnenstebuiten
11:20 Prinsjesdag
11:55 De universiteitsstrijd
12:25 Brandpunt
13:20 Opiniemakers
14:00 Nieuwsuur
15:00 Gezichten van dementie
15:15 2Doc: Wat ik nog ben
16:15 Kunstuur
16:40 De nachtzoen
16:55 Nieuwsuur

4:35 Apennoten
4:50 Buurman en buurman
4:55 Mike de ridder
5:05 Ringel Singel 19
5:20 Kindertijd
5:45 Angelina ballerina
5:55 Sesamstraat
6:10 Bumba: Bravo Babilu
6:20 Sesamstraat: 10 voor ...
6:30 Bob de bouwver
6:40 Bollie & Billie
7:00 Twisted whiskers
7:10 Bij Ron in het pension
7:35 Hordur - tussen twee werelden
8:55 SpangaS
9:20 Street magic
9:35 Kaal of kammen
10:00 Lost in the game
10:23 Het klokhuis
10:45 Jeugdjournaal
10:55 SpangaS
11:20 Anti pest club
11:50 3 op reis
12:30 Love me gender
12:35 Sophie in de kreukels
14:20 Spuiten en slikken specials
15:05 United shades of America
15:50 De wereld draait door
16:45 Spuiten en slikken specials
17:30 United shades of America

Nederland

dinsdag 20 september

0:00 Journaal
0:10 Goedemorgen Nederland
0:30 Journaal
0:40 Goedemorgen Nederland
1:00 Journaal
1:15 Nederland in beweging
1:30 Journaal
1:40 Geheugentrainer
2:00 Journaal
2:30 Journaal
2:40 Journaal
3:00 Journaal
3:15 Tijd voor MAX
4:00 Journaal
4:20 Journaal
4:30 Prinsjesdag
8:00 Pauw
8:51 Socutera
9:00 Journaal
9:10 Tijd voor MAX
9:55 Politieke partijen
10:00 Journaal
10:15 EenVandaag
10:45 Sportjournaal
11:00 De wereld draait door
12:00 Journaal
12:30 Opsporing verzocht
13:25 Opgelicht?!
14:25 Kanniewaarzijn
15:05 Pauw
16:05 Journaal
16:25 Pauw
17:25 EenVandaag

15:00 Zondag met Lubach
15:35 Keuringsdienst van waarde
16:10 De wereld draait door
17:10 Ruben en de idioten
17:55 Lauren!
18:30 De wereld draait door
19:22 Tekst-tv
22:30 Pingu
22:35 Timmy tijd
22:45 Bumba: Bravo Babilu
22:55 Sesamstraat
23:10 Bing
23:15 Woezel & Pip
23:20 Pim en Pom
23:25 Rintje
23:30 Rintje
23:35 De wereld van Zappelin
23:50 Dokter Hond

TeleCuraçao

15:30 TBA
16:00 Overdrive - TCFM
17:00 Strea Chiki (r)
18:00 Bonochi Kòrsou
19:00 TeleDeporte
19:30 Home Team (r)
20:00 TeleNotisia
20:45 Extra Plus
21:00 Wega di Number Kòrsou
21:10 Partispashon di Morto
21:15 Pagina Sosial
21:30 Den Nos Kas
22:30 TBA
23:00 TeleNotisia (r)

ATV

00:00 Sports Final
00:30 George to the Rescue
01:00 Extra
02:00 Paid Programming
02:30 Talk Stoop
03:00 Access Hollywood
04:00 Early Today
04:30 Today in New York
05:00 Today in New York
07:00 Today
10:00 Today
11:00 Access Hollywood Live
12:00 News 4 New York at Noon
12:30 New York Live
13:00 Days of Our Lives
14:00 Steve Harvey
15:00 The Ellen DeGeneres Show
16:00 News 4 New York at 4
16:30 News 4 New York at 4:30
17:00 News 4 New York at 5
17:30 News 4 New York at 5:30
18:00 News 4 New York at 6
18:30 NBC Nightly News
19:00 Extra
19:30 Access Hollywood
20:00 The Voice
22:00 The Good Place
23:00 New 4 New York at 11
23:30 The Tonight Show Starring Jimmy Fallon

Nederland

15:00 Thicker than water
16:05 Podium Witteman
17:05 De nachtzoen
17:20 Nieuwsuur
18:10 Nieuwsuur
19:00 Tekst-tv
22:35 Hallo Nederland
23:00 Journaal met gebarentolk
23:15 Journaal
23:30 Journaal met gebarentolk
23:35 Journaal
23:40 Journaal
23:45 Journaal

dinsdag 20 september
0:05 Wickie de Viking
0:15 Ringel Singel 19
0:20 Masha en de beer
0:30 Shaun het schaap
0:45 Jeugdjournaal
0:50 Calimero
1:00 Raad eens hoeveel ik van je hou
1:10 Joe en Jack
1:20 Kindertijd
1:45 Tip de muis
2:00 Teletubbies
2:10 Barbapapa
2:15 Sarah en Eend
2:25 Mijn vriendjes Teigetje en Poeh
2:45 Minnie's strikken toons
2:50 Koekie kruimel films
2:55 Olly, het kleine witte busje
3:00 Sesamstraat: 10 voor ...
3:15 Het Furchester Hotel
3:30 Bruine beer in het blauwe huis
3:50 De speelgoedokter
4:05 Masha's sprookjes
4:10 Maya de bij
4:25 Rintje
4:30 Rintje

dinsdag 20 september

0:00 Journaal met gebarentolk
0:15 Journaal
0:30 Journaal
0:35 Journaal
0:45 Jeugdjournaal met gebarentolk
1:00 Journaal met gebarentolk

BVN

15:10: Dagelijkse Kost
15:25: EenVandaag
15:55: NOS Sportjournaal
16:05: VRT Journaal
16:45: De Wereld Draait Door
17:35: NOS Journaal
17:55: Weerbericht Europa/Afrika
18:00: Vlucht HS13
18:45: 3 Op Reis
19:15: Mag ik u Kussen?
19:55: Nieuwsuur
20:40: Weerbericht Amerika/Caribiën
20:45: Pauw
21:40: Iedereen beroemd
22:05: VRT Journaal
22:35: Proefkonijnen
23:25: Je Zal Het Maar Hebben

06:05: Vlucht HS13
06:50: 3 Op Reis
07:25: Nieuwsuur
08:10: Weerbericht Amerika/Caribiën
08:15: Pauw
09:05: Iedereen beroemd
09:30: NOS Prinsjesdag 2016
12:50: VRT Journaal
13:25: Sesamstraat 10 voor...
13:35: Het Klokhuis
13:50: NOS Jeugdjournaal
13:55: Zapp Anti Pest Club
14:20: Blokken
14:45: Thuis
15:10: Dagelijkse Kost
15:30: EenVandaag
15:55: NOS Sportjournaal
16:05: VRT Journaal
16:45: De Wereld Draait Door
17:40: NOS Journaal
18:00: Weerbericht Europa/Afrika
18:05: NOS Prinsjesdag 2016
18:30: NOS 100 jaar Schiphol: Luchtzaken onder de zeespiegel
19:15: Het Familiediner
19:55: Nieuwsuur
20:55: Weerbericht Amerika/Caribiën
21:00: Opsporing Verzocht Internationaal
21:05: Pauw
21:55: Iedereen beroemd
22:00: VRT Journaal
22:35: Van Gils & Gasten
23:25: Ik Vertrek

TeleAruba

06:00 am Cafe CNN
08:00 am Telenoticia Diadomingo
08:30 am CNN Vive la salud
09:00 am NOS Mainta
11:00 am Un rato serca Dika
11:30 am CNN World Sports
11:45 am Time Out
12:00 pm Telenoticia Diadomingo
12:30 pm Cas y Estilo
01:00 pm Tica Basha Abao
01:30 pm CNN Camilo
02:30 pm Sorteo di Lotto
02:40 pm Ivo 4 Life na Telearuba
04:15 pm Nos Mainta
06:15 pm Time Out
06:30 pm Primera Plana
07:00 pm Duimstok 19SEP15
08:00 pm Telenoticia
09:00 pm Sorteo di Lotto
09:10 pm Despues di bo
09:55 pm To be announced
10:00 pm Al Caso
11:00 pm Telenoticia
12:00 am Primera Plana
12:30 am Time Out
12:45 am CNN World Sports
01:00 am CNN Camilo
02:00 am Al Caso
03:00 am Telenoticia
04:00 am Nos Mainta

dinsdag 20 september

00:00: Blauw Bloed
00:35: Fryslân DOK
01:05: NOS Journaal
01:10: Sesamstraat
01:25: Het Klokhuis
01:45: NOS Jeugdjournaal
01:50: Kicke
02:15: Blokken
02:40: Thuis
03:05: Dagelijkse Kost
03:25: EenVandaag
03:55: NOS Sportjournaal
04:05: VRT Journaal
04:45: De Wereld Draait Door
05:40: NOS Journaal
06:00: Weerbericht Azië/Oceanië

19:15: Het Familiediner
19:55: Nieuwsuur
20:55: Weerbericht Amerika/Caribiën
21:00: Opsporing Verzocht Internationaal
21:05: Pauw
21:55: Iedereen beroemd
22:00: VRT Journaal
22:35: Van Gils & Gasten
23:25: Ik Vertrek

Dienstdoende huisartsen

Maandag 19 September 2016

Huisarts nachtdienst - Oranjestad
Huisartsenpost Hospitaal 527-4580
Dr. Alvarez

Huisarts nachtdienst - San Nicolaas
Centro Medico San Nicolaas
524-8833
Dr. Ramautar

Dienstdoende apotheken
Apotheek nachtdienst
San Nicolaas
Botica 4 Centro Medico
584-5794

Apotheek nachtdienst Oranjestad
Botica Eagle
587-9011

FREE MEDITATION EVENT

Meditate with Us
on
World Peace Day

Wednesday September 21 st

7.00-8.15 pm

FREE EVENT

(donations welcome)

Let's unite our hearts for the world we love
Opening with Gentle Stretches & Breathing (15 min)
by Leontine Merkles
Guided World Peace Meditation (1hour)
by Sister Rota Grun
(from the Brahma Kumaris)

LATEST SCHEDULE

NEW ADDITIONAL PARKING SPACE READY!!

The area behind the garden is now lit for your convenience.

This as a commitment to a more peaceful street for our neighbors

You may enter from the iron garden gate in the back, especially if you are attending a class/event in the garden.

(Notice once the class started the gate will be closed)

We appreciate your cooperation

COLOFON

Uitgeverij Amigoe (Aruba) N.V.
Tel: (297) 582-4333 Fax: (297) 582-2368

Bilderdijkstraat 16
Postbus 323, Oranjestad, Aruba

Directie:
Sigrid Hammelburg
arubadirectie@amigoe.com

Redactie:
Alex Lacle (coördinator)
Mirte de Rozario
Bobby Spier
Annalca Flores
Esther Kiks
arubaredactie@amigoe.com

Administratie:
Zulaika Kelly (abonnementen)
Grecia Willems (advertenties)
adminaruba@amigoe.com

Opmaak:
Zulaika Kelly
avisaruba@amigoe.com

Verkoop:
Tiziana La Torre
tlatorre@amigoe.com
Jamey Baire
jbair@amigoe.com

Distributie:
Zulma Kock, Zulaika Kelly
abonementaruba@amigoe.com

Kantooruren:
Maandag t/m Vrijdag 8.00am-4.30pm

Bankrekeningnummers:
Caribbean Mercantile Bank #20651903
Banco di Caribe #81027801
RBC #100031723

Klachten over bezorging ?
Mail naar
klachtenaruba@amigoe.com

Informatie

Centraal Politie	100
Brandweer	911
Politie O'stad	102
Politie San Nicolaas	104
Politie St.Cruz	105
Politie Noord	107
Tipline Politie	11141
Ziekenhuis	527-4000
Dierenarts	585-0400
Elmar centraal	523-7100
Elmar storing	523-7147
WEB Aruba	525-4600
SETAR	582-2116
Taxi (TAS)	587-5900
Taxi (ATT&T)	582-2010
Taxi (PTS)	588-0035
Taxi (Diamond)	587-2300
Kankerbestrijding	582-0412
Stichting SAMBA	582-0903

—Oranjestad—
Ambulance 582-1234
BGD Oranjestad 527-2782
Veterinaire Kliniek 582-1720
Animal Shelter 582-1623

— San Nicolaas—
Ambulance 584-5050
Centro Medico 523-8833
BGD San Nicolaas 527-2782
Serlimar 584-5080

— Botica —
4 Centro Medico 584-5794
Aloë 584-4606
Central 585-1965
Dakota 588-7364
Del Pueblo 582-1253
Eagle 587-9011
Kibrahacha 583-4908
Maria 585-8145
Noord 586-4606
Oduber 582-1780
Paradera 588-6638
San Lucas 584-5119
San Nicolaas 584-8186
Santa Anna 586-8181
Santa Cruz 585-8028
Seroe Preto 584-4833
Trupiaal 583-8560

— Mortuaries —
Ad Patres 584-2299
Aurora 588-6699
Olive Tree San Nicolaas 584-8888
Olive Tree Oranjestad 582-0000

— Stichtingen —
Fundacion Anti-Droga Aruba (FADA) 583-2999
Fundacion Respetami 582-4433
Zwanger? Fundacion CIZKA 583-0331
Fundacion Diabetico 593-0507
Arubano 593-4928
Twelve Step Meeting
AA-NA- AL- ANON- OA 583-8989
Fundacion Amor Pa 568-4739
Prohimo 564-8849
NA Acceptance Group 565-7500
Fundacion Centro Ecologico Aruba 562-8984
Bureau Sostenemi Misbruik en mishandeling tegen minderjarigen 588-1010
Fundacion C.V.A. voorkomen en zorg voor stroke 567-7004

Aankomsttijden Cruiseschepen

Donderdag, 22 Sept. '16

Adventure Of The Seas
07.00 – 18.00
Carnival Conquest
08.00 – 16.00

Steun ons
werk
met
uw
gift.

Wetsvoorstel instelling Kinderombudsman

‘Groeien naar betere situatie voor jeugd op Curaçao’

WILLEMSTAD — Het Bureau Ombudsman van Curaçao wil een kinderombudsman instellen met een takenpakket gericht op de verwezenlijking en monitoring van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IRVK). Dit verdrag bundelt ‘de sociale, politieke, economische, culturele en burgerlijke rechten van kinderen samen en benadrukt in dit verband de bijzondere positie die kinderen in een gemeenschap innemen’. De Ombudsman heeft voorgesteld een plaatsvervangend Ombudsman te benoemen, die de functie van Kinderombudsman zal uitvoeren.

Deze wijziging moet in de Landsverordening Ombudsman worden opgenomen. Ombudsman Keursen Concincion heeft onlangs het wetsvoorstel tot wijziging van deze landsverordening, ter invoering van een Kinderombudsman, bij de minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (Soaw), Ruthmilda Larmonie-Cecilia (PS), ingeleverd. Larmonie-Cecilia zou hier haar feedback op moeten geven.

Als blijkt dat zij het eens is met het voorstel, moet zij de nodige stappen nemen zodat de wetswijziging uiteindelijk van kracht wordt. Het voorstel betreft als het

ware een taakverruiming van de ombudsman, die uitgevoerd zal worden door de plaatsvervanger. Zo stelt het wijzigingsvoorstel dat de Ombudsman als taak heeft ‘het bevorderen dat de rechten van jeugdigen worden geëerbiedigd door bestuursorganen en door privaatrechtelijke organisaties’.

Deze taak verricht de Ombudsman door voor te lichten en informatie te geven over de rechten van jeugdigen, gevraagd en ongevroegd advies te geven aan de regering en aan de Staten over wetgeving die en beleid dat de rechten van jeugdigen raakt, het instel-

len van onderzoek naar de eerbiediging van de rechten van jeugdigen en het toezicht houden op de wijze waarop klachten van jeugdigen of hun wettelijke vertegenwoordigers door de daartoe bevoegde instanties worden behandeld. Daarnaast stelt het voorstel dat de Ombudsman een plaatsvervanger aanwijst die de voorgenoemde bevoegdheden uitoefent. Deze plaatsvervanger zal dus worden aangeduid met de term Kinderombudsman.

IVRK

Het voorstel baseert zich op de noodzaak om het IVRK uit te voeren. Er wordt ook erkend dat de inspanningen om kinderen een menswaardig bestaan te geven in de goede richting gaan, blijkt uit de memorie van toelichting van het wetwijzigingsvoorstel. Zo heeft het rapport ‘De situatie van jongeren en kinderen op Curaçao’ van Unicef uit 2013 gesteld dat Curaçao ‘over het algemeen goed scoort op de naleving van veel van de rechten zoals omschreven in internationale verdragen’. Niettegenstaande alle positieve ontwikkelingen meldt de memorie van toelichting dat er ruimte is om te groeien naar een nog betere situatie voor de jeugd van Curaçao. Deze is voornamelijk aanwezig op het gebied van ‘kinderbescherming en dat van effectieve samenwerking tussen maatschappelijke organisaties die belast zijn met een taak ten behoeve van jeugdi-

gen’. Volgens Unicef zijn alle noodzakelijke elementen voor een goed systeem voor kindbescherming aanwezig. “Toch werkt het systeem niet als een harmonieuze en duidelijke eenheid op het gebied van preventie, zorg, rehabilitatie en herstel van rechten. De maatschappelijke organisaties die deze diensten leveren, werken vaak onafhankelijk van elkaar. Daarnaast ontbreekt een effectief overheidsbeleid”, aldus het Unicef-rapport. Volgens de memorie van toelichting moeten de faciliterende, regelgevende en toezichhoudende taken die vanuit de Curaçaose overheid in het kader van het IVRK moeten worden uitgeoefend, versterkt worden.

Het Comité voor de Rechten van het Kind, het orgaan van de Verenigde Naties dat belast is met het toezicht op de implementatie van het IVRK, heeft in het jaar 2002 al gewezen op de noodzaak om onafhankelijk toezicht op de naleving van de bepalingen van het IVRK in het leven te roepen. Ook in de ‘Concluding observations on the fourth periodic report of the Netherlands’ uit 2015 geeft het comité aan dat het voor wat betreft Curaçao en St. Maarten bezorgd is over het gebrek aan onafhankelijk toezicht op de naleving van de bepalingen van het IVRK. De memorie van toelichting stelt daarom dat het instellen van een onafhankelijk toezichtorgaan een ‘vaststaand feit’ is.

MoU tussen Wereldbank en Curaçao

Foto: Ministerie van Economische Ontwikkeling

Vlnr: José Jardim, Eugene Rhuggenaath en Sophie Sirtaine van de Wereldbank.

WILLEMSTAD — De regering heeft donderdag een Memorandum of Understanding (MoU) getekend met de Wereldbank met het doel om kennisuitwisseling tussen de entiteiten te stimuleren.

Sophie Sirtaine, Country Director van de Wereldbank voor de Caribische regio, is voor de ondertekening naar Curaçao gekomen. De regering werd vertegenwoordigd door minister van Economische Ontwikkeling Eugène Rhuggenaath (PAR) en minister van Financiën José Jardim. Volgens de ministers onderschrijft het MoU de wens van Curaçao om betekenisvolle werkrelaties te onderhouden met strategische, internationale part-

ners die Curaçao kunnen helpen om duurzame doelen te realiseren. De eerste twee projecten die onder het MoU worden uitgevoerd lopen al. Ten eerste gaat de Wereldbank Curaçao helpen om op korte termijn een structuur te ontwikkelen voor de samenwerking tussen Korpodeko, Curaçao Development Institute (CDI) en de Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen (Obna). Op de lange termijn moeten deze drie instituten

worden geïntegreerd in één organisatie. Op de tweede plaats zal de Wereldbank Curaçao helpen om een kader te maken voor de financiering van projecten gebaseerd op de principes van publiek-private partnerschappen. Dit is een alternatieve manier om projecten te financieren en uit te voeren. Op deze manier hoeft er voor het bekostigen van projecten minder vaak een beroep gedaan te worden op publieke fondsen. Volgens de regering kunnen er zo meer projecten worden uitgevoerd terwijl de economische impact wordt vergroot.

Toerisme in de klas

Foto: CTB

Vanderpool-Wallace tijdens zijn presentatie.

WILLEMSTAD — Succesvol toerisme heeft te maken met elke baan, maar hoe kan toerisme zich in het onderwijs insluiten? Die vraag stelde de projectleider van het Masterplan Toerisme en voormalig Toerisme-minister van de Bahamas, Vincent Vanderpool-Wallace, tijdens zijn masterplan-presentatie, specifiek gericht op de onderwijssector. Volgens hem kan toerisme makkelijk in de klas onderwezen worden door voorbeelden van toerisme toe te voegen aan vakken zoals rekenen en taal.

De bijeenkomst werd georganiseerd door het Curaçaos toeristenbureau CTB. Bij de presentatie waren vertegenwoordigers van schoolbesturen, zoals het Rooms-Katholiek Schoolbestuur (RKCS) en de Dienst Openbare Scholen (DOS) aanwezig. Zij, en andere aanwezigen zoals vertegenwoordigers uit de privé-sector, kregen na de presentatie de mogelijkheid om vragen te stellen, commentaar te geven en ideeën met Vanderpool-Wallace en CTB uit te wisselen. Vanderpool-Wallace, oorspronkelijk van de Bahamas, stelde in zijn presentatie dat tegenwoordig niet veel (top) studenten in de toerismesector belanden. Hij noemt als voorbeeld zichzelf. “Van alle leerlingen uit mijn klas op de middelbare school, ben ik de enige die in de toerismesector is beland. Veel jongeren wordt door ouders of leerkrachten ontraden om in de toerismesector te gaan werken.” Volgens hem zien ouders hun kinderen liever als bankier of advocaat. Ook leerkrachten willen in de toekomst kunnen zeggen dat hun voormalige studenten dokters of advocaten zijn geworden, en niet dat ze in het toerisme werken. De projectleider stelde dat hij in zijn geboorteland heeft geprobeerd om toerisme onder leerlingen van middelbare scholen populairder te maken, maar dat deze leerlingen niet wilden horen hoe leuk de baan is.

Hij begon deze leerlingen daarom te vertellen hoeveel hij verdiende met zijn baan in de toerismesector, en dat trok wel de aandacht. “Het was duidelijk dat als ik hun aandacht wilde hebben, dat ik maar beter over mijn salaris begon te praten”, stelt de man. Volgens hem moet er hard gewerkt worden om de slimste mensen de toerismesector binnen te krijgen. “Toerisme heeft meer denkers nodig”, aldus de projectleider.

Perceptie

Verder denkt Vanderpool-Wallace dat de perceptie van de Curaçaose gemeenschap met betrekking tot toerisme, veranderen moet. “Op veel plekken over de hele wereld denkt een schoonmaakster in een bank dat zij een hogere status heeft dan een schoonmaakster in een hotel. Waarom is dat? In principe wordt hetzelfde werk gedaan”, aldus de projectleider. Volgens de man heeft iedere baan te maken met toerisme: een landbouwer levert producten aan de toerismesector en een advocaat kan in dienst zijn van de toerismesector. “Wij zullen automatisch de beste en slimste leerlingen naar deze sector trekken, wanneer zij zich realiseren dat ongeacht hun gekozen beroep, zij altijd te maken zullen hebben met toerisme. Dit proces kunnen wij accelereren door toerisme te verweven in ieder vak.” Na zijn presentatie hebben Vanderpool-Wallace en een vertegenwoordiger van CTB gereageerd op vragen en commentaar vanuit het publiek. Een toerismedocent uitte bijvoorbeeld haar wens voor meer samenwerking tussen de scholen en de hotels. “Wanneer de hotels een nieuw gastenregistratiesysteem hebben kunnen zij dat aan ons doorgeven, zodat wij met de studenten hiermee kunnen oefenen. Want wij krijgen vaak feedback dat de studenten niet kunnen werken met het hotelsysteem.” Ook andere deelnemers uitte de wens voor meer samenwerking tussen de scholen en het bedrijfsleven.

De rechtshandhaving op St. Maarten heeft zich onvoldoende doorontwikkeld om een adequaat antwoord te kunnen geven op de angstaanjagend toegenomen maatschappelijke bedreigingen. Dat zei hoofdofficier van Justitie Ton Maan vrijdag tijdens de installatie van drie nieuwe strafrechters, Tjarda van der Spoel, John Schols en Dirk Gruijters.

Er is een groot gebrek aan geld en middelen en het is een forse opgave, die een duidelijke verandering van het Openbaar Ministerie (OM) verlangt, een ontwikkeling naar een netwerkpartner in plaats van alleen een strafrecht-toepasser. De rechtshandhaving schiet op veel vlakken tekort, aldus Maan. “Ik wijs op de financiën, de middelen en de formatie die ter beschikking worden gesteld aan de politie, aan het OM, aan het Gemeenschappelijk Hof, aan de gevangenis, maar laten we ook zeker niet vergeten: aan de advocatuur.”

Al deze hoofdrolspelers in de rechtshandhaving worden volgens hem ‘onvoldoende uitgerust voor het zware werk dat van hen verlangd wordt’. “De druk van de strafzaken op het Gerecht is niet gering.” Het afgelopen halfjaar was de functie van strafrechter op St. Maarten vacant en heeft het Gerecht met hulp van de strafrechters van Aruba de strafzittingen gedaan. Het OM gaat zich de komende vijf jaren focussen op drie criminaliteitsvormen: op de veelvoorkomende criminaliteit, de high impact criminaliteit – zoals de gewelds- en levensdelicten – en op de lokale en grensoverschrijdende ondermijnende criminaliteit. De drie pijlers voor de komende jaren zijn: een integrale aanpak, een betere verbinding leggen met de maatschappij en de eigen organisatie.

Vlnr: rechters John Schols en Tjarda van der Spoel, voorzitter van het Gemeenschappelijk Hof Evert Jan van der Poel, vice-voorzitter Katja Mans en rechter Dirk Gruijters.

Criminaliteit verhardt

De afgelopen jaren heeft de criminaliteit zich verder verhard: extreem geweld is geen uitzondering meer, vuurwapenbezit en vuurwapengebruik is zorgwekkend, de zware en ondermijnende criminaliteit neemt toe, de bedreigingen zijn groot, haalt de hoofdofficier aan. Maan wijst ook op de moord op twee politiemannen in functie, police-officer Benjamin op St. Maarten en Ferry Baxx op Bonaire.

marechaussee en de landsontvanger en gaat zich richten op het afpakken van crimineel geld. “Door hun criminele vermogens af te pakken en de opbrengsten ten goede te laten komen van de rechtshandavingsdiensten, betaalt de crimineel z’n eigen opsporing.”

De afgelopen jaren heeft de criminaliteit zich verder verhard: extreem geweld is geen uitzondering meer, vuurwapenbezit en vuurwapengebruik is zorgwekkend, de zware en ondermijnende criminaliteit neemt toe, de bedreigingen zijn groot, haalt de hoofdofficier aan. Maan wijst ook op de moord op twee politiemannen in functie, police-officer Benjamin op St. Maarten en Ferry Baxx op Bonaire.

heeft verzilverd. Op verzoek van het OM Curaçao en door het geboekte succes, besloot de regering onlangs dat het team nog minstens twee jaar door mag gaan met zijn activiteiten. Dit team bestaat naast het OM Curaçao ook uit het Belasting Accountants Bureau, het Douanekorps, de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politie Curaçao, de Ontvanger Belastingen

Curaçao heeft al een jaar een Afpakteam, die inmiddels al 2,5 miljoen gulden

Ook afpakteam voor St. Maarten

Er moet volgens Maan meer geïnvesteerd worden in het wegnemen van wat de crimineel drijft, door het afpakken van het financiële voordeel van de crimineel. “Ook op St. Maarten gaan we daarom aan de slag met een afpakteam, een Asset Recovery Team. De Minister van Justitie en de Minister van Financiën hebben de opdracht daartoe ondertekend.” Het team zal bestaan uit KPSM, douane, kustwacht, belastingdienst,

en de kustwacht.

Er moet volgens Maan ook een collectief bewustzijn en een publieke opinie ontstaan die leidt tot betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties, van bedrijven en media, in het bereiken van ‘een culture of legality and justice’. “Meer vertrouwen in wet en recht moet ontstaan: de samenleving mag niet meer weggijken, criminaliteit niet meer ‘normaal’ vinden en ‘geen geloof hebben’ in handavingsdiensten.” Het OM gaat meer informatie geven aan de burger, onder meer door een maandelijks radioprogramma van een uur.”

Justice as soon as possible

Het Korps Politie Sint Maarten en het OM zijn begonnen aan het project JASAP (Justice as soon as possible).

Een officier van justitie die op het politiebureau samen met de politie nieuwe zaken van veelvoorkomende criminaliteit direct bespreekt, kijkt wat er moet of kan gebeuren, samen aan de slag gaan om slachtoffers en verdachten recht te doen. Het project loopt ‘als gevolg van capaciteitsproblemen zeker nog niet optimaal’.

Achterstallige betalingen overheid aan OM

De overheid van St. Maarten heeft sinds 2013 aanzienlijke achterstallige betalingen aan het Openbaar Ministerie (OM) opgebouwd, die nu het functioneren van het OM ernstig dreigen te belemmeren, bevestigt het OM tegenover The Daily Herald. Het OM weigert een bedrag te noemen. Woordvoerder Gino Bernadina maakt duidelijk dat er besprekingen gaande zijn om de achterstanden zo snel mogelijk te elimineren ‘zodat het OM kan blijven functioneren’. Het OM is verantwoordelijk voor de operationele kosten van het politiekorps, de gevangenis, immigratie en grensbewaking, de recherche, de douane en MOT. De activiteiten van het OM op St. Maarten, Curaçao en de BES-eilanden worden gefinancierd door de verschillende landen en volgens een vaste schaal, op basis van het aantal strafzaken, verdeeld. Door toenemende tekorten wordt het OM op St. Maarten overeind gehouden door fondsen uit Curaçao en Nederland, die niet specifiek bestemd zijn voor St. Maarten, maar voor de Caribische eilanden in het algemeen. Het Ministerie van Justitie heeft ook schulden bij het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) en de kustwacht.

Illegalen aan boord catamaran in Marigot Bay

De catamaran 'Lorena' in Marigot, waar 15 illegalen aan boord werden aangetroffen.

MARIGOT — De kapitein van een catamaran is op Guadeloupe veroordeeld voor een poging om vijftien illegalen per boot van St. Lucia naar St. Thomas op de Amerikaanse Virgin Islands te vervoeren.

In reactie op een tip met betrekking tot een mensenhandeloperatie die aan de gang zou zijn, gingen immigratieambtenaren van Police aux Frontieres (PAF) vorige week aan boord van de 45-voets catamaran 'Lorena', die in Marigot Bay voor anker lag. Aan boord bevonden zich veertien Cubanen (waaronder vijf vrouwen en een kind van drie) en een Jamaicaanse. Het schip was afkomstig uit St. Lucia, was op weg naar St. Thomas, en maakte een tussenstop in St. Martin om proviand in te slaan en één van de opvarenden te

ontschepen. De kapitein van het vaartuig, Wensley George uit Dominica, werd in hechtenis genomen, evenals de Jamaicaan die het logboek in zijn bezit had. Uit het onderzoek bleek dat het de bedoeling was om de Jamaicaan op St. Martin af te zetten onder onzekere omstandigheden. De overige veertien passagiers werden ondervraagd door PAF en met een uitzettingsbevel naar hun land van herkomst teruggestuurd. Aan boord van het schip werd tevens 2000 euro gevonden. Uit het onderzoek is verder gebleken dat het hier gaat

om een criminele organisatie, die zich bezighield met het werven van Cubaanse immigranten om hen vanuit St. Lucia naar St. Thomas te brengen. Ze moesten allemaal hun paspoort inleveren en de mensensmokkelaar 6000 dollar betalen om hen mee te nemen naar St. Thomas. De organisatie charterde zeilboten zoals de 'Lorena', en huurde op ad hoc-basis schippers als Wensley George in om de illegalen te vervoeren. George bekende voor de rechter dat hij reeds zestig illegalen heeft vervoerd voor een bedrag van ongeveer 800 euro per persoon. De catamaran is teruggestuurd naar de chartermaatschappij.

Bonaire herstelt dood koraal met 3D-printer

BRUSSEL — Bonaire gaat dood koraal herstellen met behulp van een 3D-printer. Ook kunstkoraal trekt zeeleven aan. Koraalriffen zijn van zeer groot belang voor het mariene leven, zo stelt persbureau IPS. Doordat steeds meer koraalriffen verbleken en vervolgens afsterven, ontstaan grote ecologische problemen.

Daarom probeert men op heel wat plaatsen de gestorven koraalriffen te vervangen. Meestal laat men schepen of betonblokken zinken zodat vissen en zeeschildpadden er een nieuwe thuis vinden. Maar dat is zeer arbeidsintensief.

Kleinzoon Cousteau
Fabien Cousteau, kleinzoon van de bekende natuurbeschermmer Jacques Cousteau, heeft nu een efficiëntere oplossing: de 3D-printer. Die kan een perfecte kopie maken van koralen. De kunstkoralen hebben dezelfde grootte, vorm, textuur en chemische samenstelling als echte koralen. "Deze technologie is minder arbeidsintensief dan de huidige manieren om koraal te restaureren en ze hebben een grotere impact in een kortere tijd", zegt Cousteau aan de krant *Caribbean Journal*.

Toerisme
Cousteau werkt voor het project samen met het Ocean Learning Center van het toeristische resort Harbour Village. Daar zal het koraal geprint worden. Koralen zijn een belangrijke attractie voor toeristen en duikers op het eiland. Dit jaar waren er

Kinderen brainstormen over excursies

Foto: TUI

De raad bestaat uit leerlingen van Klas H1C van het Albert Schweitzer College.

WILLEMSTAD — Maak een attractie en/of excursie die aantrekkelijk is voor kinderen en die tegelijkertijd Curaçao laat zien. Dat was het onderwerp waarmee de Raad van Kinderen op Curaçao zich dit jaar bezighield naar aanleiding van een van de punten die vorig jaar naar voren kwamen. Toen bleek

namelijk dat er volgens jongeren nauwelijks leuke excursies zijn voor kinderen op Curaçao, die voldoen aan hun wensen. Samen met de Missing Chapter Foundation, opgericht door prinses Laurentien van Oranje en TUI, zullen de ideeën van de kinderen worden uitgewerkt.

Verrassende ontwikkeling rond demonstratie tegen Pearl of China-project

PHILIPSBURG — Rond de vijftig demonstranten verzamelden zich rond één uur afgelopen zaterdagmiddag bij Belair Beach op St. Maarten voor een vreedzame demonstratie tegen de ontwikkeling van het onlangs aangekondigde Pearl of China-project, dat in januari 2017 zou moeten beginnen.

Volgens organisatoren Francine de Polo en Mercedes van der Waals-Wyatt protesteerden de demonstranten vooral tegen de wijze waarop de regering via minister van Financiën Richard Gibson het project had aangekondigd, middels een openbare vergadering in het stadsgebouw. De Chinese delegatie nodigde de betogers uit om te komen luisteren naar wat ze te zeggen hadden over het project. Van der Waals-Wyatt, De Polo en Sjael Richardson kregen de kans om hun zorgen te uiten en vragen te

stellen aan de Chinese zakenman die de leiding heeft over het project, Trey Cui Shuqiang. Omdat de Chinese taal een barrière vormde was er een tolk aanwezig. Na een korte vergadering op het terrein van het project ontvingen de organisatoren van de demonstratie een visitekaartje zodat zij direct contact kunnen opnemen met de vertegenwoordigers van het project. Met hen werd afgesproken dat ze zouden worden uitgenodigd voor een meer formele vergadering.

"Het is frappant om te zien hoe een Chinese zakenman uit de andere kant van de wereld de tijd neemt om te luisteren naar de zorgen en vragen van de demonstranten uit St. Maarten terwijl onze eigen regering totaal geen acht slaat op de bezwaren van haar eigen bevolking, milieuactivisten, stichtingen en toeristische verenigingen", stelden de organisatoren. De organisatoren en betogers bespraken hun punten van zorg onder een tent op het strand bij het project. "Gebrek aan transparantie over het project, verkeersopstoppen in het gebied, studies naar milieu- en sociale effecten die niet ter beschikking werden gesteld en het ontwerp-ontwikke-

lingsplan voor Little Bay dat nog steeds niet is afgerond", stelden de organisatoren. Overheidsfunctionarissen en gasten, waaronder Chinese zakenlieden, werden bij hun aankomst geconfronteerd met demonstranten die met borden rondliepen en uiting gaven aan hun onvrede over het project. Statenlid Tamara Leonard kwam om haar steun te betuigen en vertelde een aantal demonstranten dat het gebrek aan informatie ook haar grootste zorg was. De emoties liepen op sommige momenten bij een aantal van de demonstranten hoog op, maar ze bleven rustig. Ze liepen rond met borden met het opschrift: "We zijn niet bang voor de Chinezen, we zijn bang voor onze eigen politici."

Aankondiging Study & Career Event Bonaire

KRALENDIJK — Het jaarlijkse Study & Career Event Bonaire zal op maandag 7 november weer plaatsvinden. De voorbereidingen voor dit evenement en de voortzetting van de Studie- & Beroepenmarkt zijn in volle gang. Het organiseren van dit evenement op een doordeweekse dag komt vele mensen ten goede.

Het evenement ondersteunt de jongeren van Bonaire in het maken van een keuze voor hun vervolgopleiding of beroep en focust zich op jongeren die in de laatste klassen van het middelbaar- of beroepsonderwijs zitten. Door kennis te maken met het vervolgonderwijs wordt het makkelijker om een keuze te maken. Er is ook minder goed nieuws: de Skills-wedstrijden kunnen dit jaar niet georganiseerd worden omdat er geen financiering voor is. Deze wedstrijden, waarin mbo-studenten strijden om de besten in hun vakgebied te zijn, worden sinds 2013 op Bonaire georganiseerd en waren zich aan het ontwikkelen tot een jaarlijkse traditie. Het gaf een boost aan de motivatie en het zelfvertrouwen van vele mbo-studenten. De organisatoren betreuren het ten eerste dat deze activiteit

zo weinig erkenning krijgt. Dat de SCE zich dit jaar heeft beperkt tot de informatiemarkt, betekent niet dat het evenement geen succes zal worden. Scholen voor vervolgonderwijs uit

Noord- en Latijns-Amerika, het Caribisch gebied en Nederland zullen aanwezig zijn. Ook presenteren werkgroepen op Bonaire wat de beroepsmogelijkheden zijn op het eiland. Verder zullen

er inspirerende presentaties en workshops gegeven worden. In de avond is de informatiemarkt geopend voor ouders van scholieren en andere belangstellenden.

Stichting Casa Cuna Progreso zoekt een: Pedagogische Coördinator

‘De jeugd heeft de toekomst, die toekomst moeten we samen maken’

Stichting Casa Cuna Progreso zoekt een **Pedagogisch Coördinator** voor een dienstverband van 40 uur in de week. Ben jij de persoon die wij zoeken? Wil jij het verschil maken en onze cliënten op weg helpen naar een betere toekomst? Heb je zin om geprikkeld te worden door het opdoen van nieuwe werkervaring en de realisatie van een cultuuromslag? Ben je toe aan een nieuwe stap?

Casa Cuna

Casa Cuna biedt al bijna 60 jaar professionele zorg en begeleiding aan kinderen van 0 t/m 8 jaar die tijdelijk niet meer thuis kunnen wonen en aan hun ouders/voogd. Deze kinderen kunnen te maken hebben (gehad) met trauma als gevolg van mishandeling (waaronder verwaarlozing), seksueel misbruik of huiselijk geweld. Als pedagogisch coördinator werk je met deze kinderen en waar mogelijk met hun families. Je maakt deel uit van het team van leidsters en hoofdleidsters, geeft supervisie, werkbegeleiding, diagnosticeert, behandelt of draagt er zorg voor dat de behandeling wordt opgestart. Je werkt actief samen met ketenpartners. Ook heb je een belangrijke rol in het opstellen en bewaken van het pedagogisch beleidsplan.

Profielschets

Je bent een m/v met een academische afgeronde opleiding pedagogiek of psychologie en minimaal 5 jaar relevante werkervaring als pedagoog of psycholoog. Je hebt je een oog voor zorg op maat en je wilt je inzetten voor de professionaliseringslag die gemaakt gaat worden binnen Casa Cuna Progreso. Je herkent jezelf in de volgende beschrijving: begaan met en betrokken bij de cliënten, visie, openheid, ontwikkelingsgericht, flexibel, lef, inhoudelijk gedrevenheid, positief ingesteld, proactief, innovatief, zelfstandig, gedreven, resultaatgericht, zorgvuldig, kritisch en in staat te reflecteren op eigen handelen en het handelen van collega's en het team.

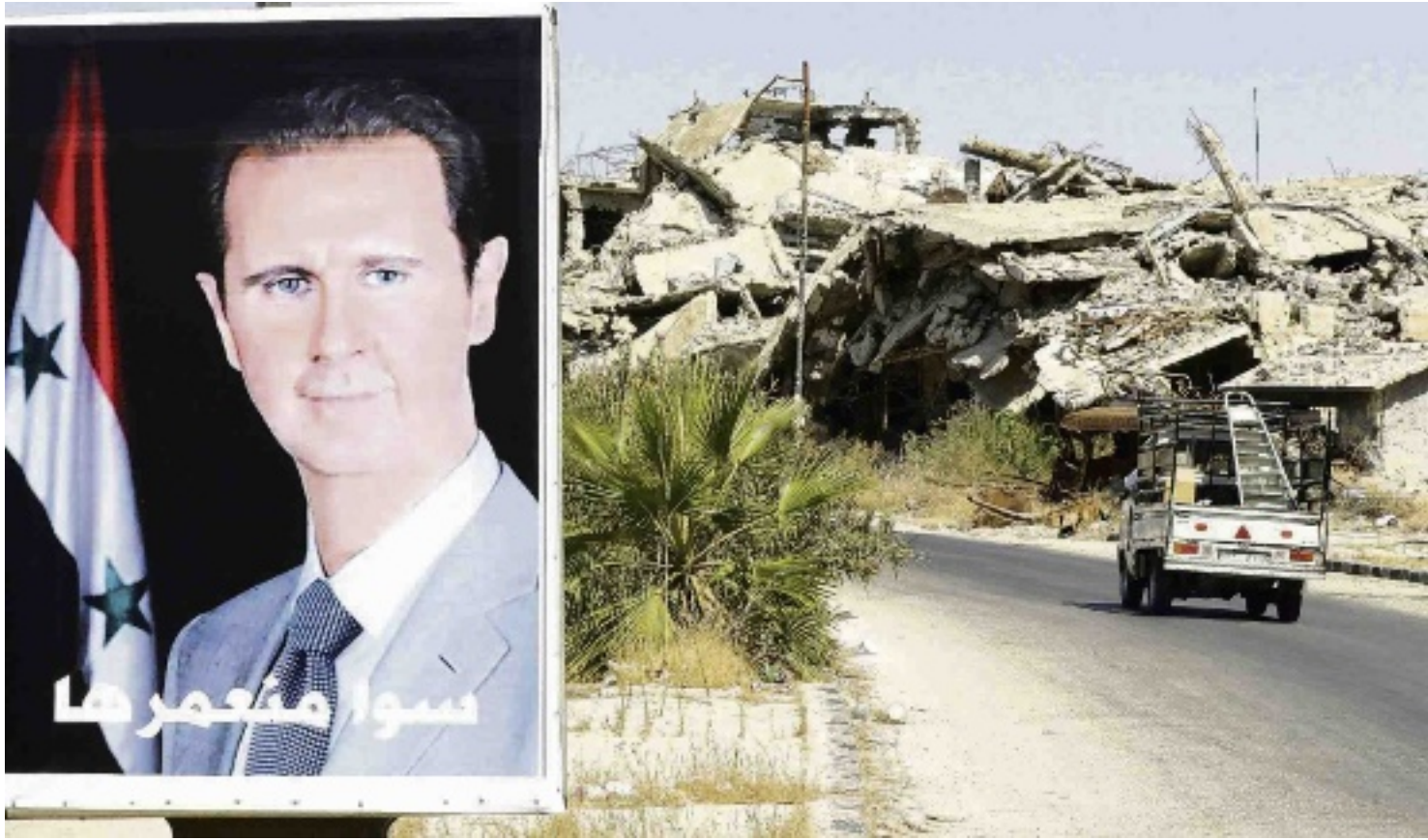
Wat bieden we?

Uw aanstelling geschiedt op basis van een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd met een proeftijd van 2 maanden. Salaris en overige arbeidsvoorwaarden zijn na evaluatie door Departamento di Recurso Humano conform de bezoldigingsregeling van het Land Aruba zoals toegepast op gesubsidieerde instellingen.

Informatie en aanmelding:

Uw schriftelijke aanmelding dient u vóór 15 oktober 2016 te richten aan de vice voorzitter van de Stichting Casa Cuna Progreso, dhr. Carlos Albertus, Pos Chiquito # 4, Aruba. P.O. Box # 733, Email adres: bpinterfaceaua@setarnet.aw Eventuele nadere inlichtingen kunt u inwinnen bij de directeur mevr. Quilin Arends (telefoon 585 7177 / 562 4533). E-mail adres: directie@casacuna.aw Wij hanteren een actief referentiebeleid. Geef daarom, op je CV, minimaal twee referenties op die we kunnen benaderen.

Leger Syrië verlengt bestand niet

Een voertuig passeert een poster van de Syrische president Bashar al-Assad en verwoeste gebouwen in de stad Homs.

DAMASCUS/BEIROET — De Syrische strijdkrachten hebben niets gemeld over de eventuele verlenging van het bestand. Met ingang van vandaag verstreek een staakt-het-vuren dat een week eerder was ingegaan. Het bestand kwam er op aandringen van Rusland en de VS. Volgens een Syrische functionaris is het bestandsakkoord mislukt.

Het zou hulporganisaties in staat stellen de vaak totaal geïsoleerde of belegerde slachtoffers van de voortdurende burgeroorlog hulp te bieden. De VN-chef voor

humanitaire zaken, Stephen O'Brien, zei vandaag teleurgesteld te zijn dat een konvooi met hulpgoederen van de VN nog steeds de Turkse grens over moet rich-

ting Aleppo. Naar schatting 275.000 mensen zitten daar vast zonder voedsel, water, beschutting of medische hulp, aldus O'Brien.

Een zegsman van rebellen in het noorden van Syrië zei vandaag dat het bestand 'praktisch gesproken mislukt en voorbij is'. Het is volgens hem onduidelijk of het nog gered kan worden. De Russische en Amerikaanse

se ministers van Buitenlandse Zaken, Sergej Lavrov en John Kerry, stelden 10 september een vredesplan op. Het staakt-het-vuren in het kader van hun plan is maandag 12 september bij zonsondergang ingegaan. Er zou humanitaire hulp worden gebracht naar belegerde of geïsoleerde plaatsen en Rusland en de VS zouden hun strijd tegen soennitische extremisten coördineren.

Eerbewijs aan omgekomen vliegers

JOURE — Een Avro Lancaster-bommenwerper heeft vandaag boven het IJsselmeer een eerbetoon gebracht aan de Poolse bemanning van een Brits gevechtstoestel dat ruim 75 jaar geleden boven het meer is neergeschoten en onlangs is geborgen. De antieke bommenwerper vloog driemaal laag over de bergingslocatie, gevolgd door twee F-16's.

Ook vloog het toestel driemaal laag langs het strand van De Hege Gerzen om basisschoolkinderen uit de gemeente de Friese Meren te groeten. Zij hadden speciale lessen gevolgd over de berging en werden zo bedankt voor hun betrokkenheid. De afgelopen weken werd het toestel geborgen waar-

bij ook de botresten van de overleden militairen zijn gevonden. Om het toestel te bergen was een damwand van 25 bij 36 meter gebouwd en al het water weggepompt. Met een zeef zijn alle stukjes groter dan 10 millimeter eruit gehaald. De berging was afgelopen donderdag afgerond.

Volgens gegevens uit de oorlog waren zes Polen aan boord toen het vliegtuig in de nacht van 8 op 9 mei 1941 werd neergehaald. De slachtoffers hoorden tot de Poolse luchtmachteenheden die na de invasie van hun eigen land waren uitgeweken naar Groot-Brittannië. Drie slachtoffers zijn destijds gevonden en begraven.

Aan boord van het toestel van de Britse Royal Air Force (RAF) waren ook vier bommen. Explosieven-experts hebben ze vorige week onschadelijk gemaakt.

Belgen halen 16 vluchtelingen uit koelwagen

ZEEBRUGGE — De Belgische politie heeft vandaag zestien vluchtelingen, onder wie een zwangere vrouw en drie kinderen, uit een koelwagen gehaald. Ze zaten tussen een lading yoghurt en koek bij 2 graden in een van buiten afgesloten truck in de haven van Zeebrugge.

Volgens het parket in Brugge was de kans gering dat de verstekelingen, tien uit Iran en zes uit Syrië, de oversteek naar Groot-Brittannië alle-

President Duterte wil meer tijd voor oorlog tegen drugs

MANILLA — De Filipijnse president Rodrigo Duterte denkt zes maanden langer nodig te hebben voor zijn oorlog tegen drugs. Het narcoticaprobleem in zijn land blijkt groter te zijn dan hij dacht toen hij twee maanden geleden zijn ambt aanvaardde, zei hij gisteren.

De voormalige burgemeester van de stad Davao werd in mei gekozen na een campagne waarin hij beloofde misdaad en corruptie keihard aan te pakken en binnen drie tot zes maanden af te rekenen met drugshandelaren en -gebruikers. In de afgelopen tien weken zijn meer dan 3500 doden gevallen, tot grote zorg van de Verenigde Naties en de Verenigde Staten. Van de kritiek op zijn beleid wil Duterte

niets weten. "Ik realiseerde mij niet hoe ernstig het drugsgevaar in deze republiek was tot ik president werd", zei Duterte. Er zitten 'honderdduizenden' mensen in de drugshandel, van wie velen bij de overheid, voegde hij eraan toe. "Wij hebben meer tijd nodig om orde op zaken te stellen."

Duterte nam eerder militairen, politiefunctionarissen, parlementsleden en

magistraten op de korrel die banden zouden hebben met drugshandelaren. Nu zegt hij over een nieuwe lijst te beschikken met meer gekozen figuren, zoals dorpschoude of 'barangay captains'. Duterte zei voorstander te zijn van uitstel van de barangay-verkiezingen in oktober, omdat drugshandelaren kandidaten die met hen samenwerken financieel zouden ondersteunen.

"Het heeft er alle schijn van dat de drugshandel is doorgedrongen tot de overheid", zei Duterte. De voornamelijk buitenlandse critici 'hebben dat niet door, omdat het niet hun land is', zei hij.

Bosbranden Indonesië kosten 100.000 levens

JAKARTA — De bosbranden die vorig jaar Indonesië maandenlang teisterden, hebben vermoedelijk aan ruim 100.000 mensen het leven gekost. Dat komt hoofdzakelijk door het inademen van fijnstof, dat grote hoeveelheden koolstof bevatte.

Onderzoekers van de Amerikaanse universiteiten Harvard en Columbia zeggen dat niet alleen inwoners van Indonesië slachtoffer van het fijnstof werden. Ook inwoners van naburige landen als Maleisië en Singapore zijn gestorven door de vervuilde lucht. De onderzoekers,

die hun bevindingen wereldkundig maakten in het tijdschrift *Environmental Research Letters*, wijzen erop dat zij enkel volwassenen onder de loop hebben genomen. Ze vermoeden dat de gevolgen ook voor kinderen, nog ongeboren kinderen inbegrepen, groot zijn.

De branden, die tot in oktober vooral de grote eilanden Sumatra en Borneo troffen, worden doorgaans aangestoken door boeren die bosgebied landbouwrijp willen maken ten behoeve van de palmolie-industrie. Het klimaatverschijnsel El Niño jaagt de vlammen nog aan omdat het daardoor in Indonesië veel droger is dan normaal.

De Indonesische overheid kwam met een heel ander dodental: 24.

Protest Congo loopt uit op bloedbad

KINSHASA — De Congolese politie is vandaag slaags geraakt met betogers tegen de regering in de hoofdstad Kinshasa. Ten minste vijf burgers en drie politieagenten lieten het leven, meldt de politie.

Een ooggetuige zag demonstranten in de voorstad Limete het lijk van een agent in brand steken. De woedende menigte zon op wraak voor de schoten die de politie op betogers zou hebben gelost. Ordetroepen

hebben zeker zeven demonstranten doodgeschoten, zei directeur Georges Kapiamba van de plaatselijke mensenrechtenorganisatie Acaj.

Duizenden mensen waren vandaag uit woede de straat op gegaan in verband met het uitstellen van de presidentsverkiezingen. De oppositie ziet daarin een poging van president Joseph Kabila om ook na het aflopen van zijn ambts-termijn in december aan te blijven.

Drie gewonden na achtervolging marechaussee

DEN HAAG — Bij een achtervolging door de marechaussee zijn vandaag drie gewonden gevallen. Hun auto sloeg over de kop op de Rijksweg A67 ter hoogte van het Brabantse Mierlo. Twee andere inzittenden zijn vermoedelijk op de vlucht geslagen.

Volgens de marechaussee negeerde de bestuurder van de auto bij de Belgisch-Nederlandse grens bij Eersel een stopteken waarna de

achtervolging werd ingezet. De gewonden zijn naar het ziekenhuis overgebracht. Ondanks de inzet van een helikopter en speurhond wisten de andere inzittenden te ontkomen.

China trekt extra geld uit voor vluchtelingen

NEW YORK — China trekt meer geld uit om het internationale vluchtelingenprobleem het hoofd te bieden.

Premier Li Keqiang beloofde vandaag tijdens een bijeenkomst van de Verenigde Naties ongeveer 100 miljoen dollar extra ter beschikking te stellen voor humanitaire hulp aan de ontheemden

In de auto trof de marechaussee een grote hoeveelheid, vermoedelijk gestolen, koper aan.

De gewonden worden verdacht van heling.

wereldwijd. Li benadrukte dat groot-schalige migratie niet alleen een politieke en sociale bedreiging vormt voor de toevluchtsoorden maar dat ook de veiligheid in het geding is. Terroristen krijgen de kans misbruik te maken van onzekere en chaotische situaties, die gepaard gaan met volksverhuizingen.

Israëlische politie doodt 2 messentrekken

JERUZALEM — De Israëlische politie heeft vandaag op de Westelijke Jordaanover twee Palestijnse messentrekken doodgeschoten. Het is voor de vierde dag op rij dat Israël wordt opgeschrikt door geweld gericht tegen met name politieagenten en paramilitairen.

Het eerste incident vandaag had plaats in Oost-Jeruzalem, waar een Palestijn met een mes twee agenten te lijf

ging en verwondde. Een van de slachtoffers, een vrouw, is er ernstig aan toe. De ander kon nog net zijn wapen trekken en de dader uitschakelen.

De tweede aanval was in Hebron, waar twee Palestijnse activisten het voorzien hadden op bewakers in een controlepost. De grensbewakers schoten de jonge mannen, 17 en 21 jaar oud, neer voordat ze een bloedbad konden aanrichten. De eerste overleed ter plekke, de ander in het ziekenhuis.

The Voice en Game of Thrones winnen Emmy's

De cast en crew van Game of Thrones met hun gewonnen Emmy's.

LOS ANGELES — Game Of Thrones was gisteravond de grote winnaar van de Emmy Awards. De Amerikaanse hitserie van HBO won de prijs voor de Beste dramaserie, naast elf andere Emmy's.

Bovendien brak de show het record van de meeste Emmy's voor een fictionele televisieserie ooit. De Amerikaanse versie van The Voice heeft opnieuw een

Emmy Award gewonnen. Game Of Thrones, waarin ook de Nederlandse acteurs Carice van Houten en Michiel Huisman vaste rollen hebben, won vorige week al

negen Emmy's voor onder meer kostuums en casting. Nu werd de hitserie naast de belangrijke prijs voor Beste dramaserie bekroond voor de regie en het script van de aflevering Battle Of The Bastards.

John de Mol heeft dus weer een belangrijke televisie-

prijs gewonnen met The Voice. Dit keer kreeg het programma een Emmy in de categorie Reality-Competition Program. De talentenjacht won de prijs voor het eerst in 2013. John de Mol was toen zelf aanwezig in Los Angeles. Vorig jaar won The Voice ook.

Euro

In de plus

AMSTERDAM — Beleggers op de Europese aandelenmarkten waren vandaag in een goede bui in aanloop naar de rentevergadering van de Federal Reserve op woensdag. De beurshandel kreeg steun van de stijgende grondstoffenprijzen. De AEX-index in Amsterdam noteerde rond 15.40 uur 1,2 procent in de plus op 444,16 punten. De MidKap steeg 0,7 procent naar 640,12 punten. De graadmeters in Frankfurt, Londen en Parijs wonen 0,8 tot 1,4 procent. Biotechnologiebedrijf Galapagos was met afstand de sterkste stijger in de AEX met een plus van 8,2 procent en zette daarmee zijn opmars van vorige week door. Het bedrijf won sinds medio vorige week al ruim 20 procent aan beurswaarde en is daardoor terug op het niveau van begin dit jaar. De olieprijs liep op nadat de Venezolaanse president Nicolas Maduro had aangegeven dat de leden van oliekartel Opec volgens hem dicht bij een akkoord zijn over de beperking van hun productie. Amerikaanse olie werd 1,3 procent duurder bij 43,56 dollar per vat. De prijs van Brent steeg 0,9 procent naar 46,19 dollar per vat. De euro noteerde 1,1181 dollar tegen 1,1160 dollar bij het slot van de Europese beurzen op vrijdag.

Tokio

Storing

SYDNEY — De aandelenhandel in Sydney is vandaag platgelegd door technische problemen. Nadat een storing de opening van de handel al anderhalf uur had vertraagd, zorgden de problemen er in de middagsessie voor dat de Australische beurs voor de rest van de dag werd gesloten. De storing, waarvan de oorzaak en de oplossing rond het tijdstip waarop de beurs normaal sluit nog onduidelijk waren, komt op een zeer slecht moment gezien het rentebesluit van de Federal Reserve op woensdag. “We hopen dat ze dit morgen hebben opgelost”, zei een Australische handelaar tegen persbureau Bloomberg. “Handelaren moeten de mogelijkheid hebben hun posities te wijzigen voor de Fed-vergadering. Dat kunnen ze nu helaas niet.” Elders in de regio bleef de Japanse aandelenbeurs vandaag gesloten vanwege een feestdag. De Kospi in Seoul won 0,9 procent, terwijl de Hang Seng in Hongkong tussentijds eveneens bijna 1 procent hoger noteerde.

Wall Street

Positief

NEW YORK — De aandelenbeurzen in New York zijn vandaag met winst aan de nieuwe handelsweek begonnen. Beleggers kijken uit naar het rentebesluit van de Federal Reserve op woensdag, maar verwachten niet dat de Fed zijn huidige beleid wijzigt. Daarnaast dragen de hogere grondstoffenprijzen bij aan het positieve sentiment. De Dow-Jonesindex noteerde kort na aanvang 0,4 procent hoger op 18.200 punten. De breed samengestelde S&P 500 won 0,4 procent tot 2147 punten en de technologiebeurs Nasdaq ging ook 0,4 procent vooruit, naar 5263 punten. Bij de stijgers op Wall Street stonden onder meer de mijnbouwbedrijven Freeport-McMoRan en Newmont Mining met plussen tot 0,9 procent. Staalbedrijf US Steel klom 3,5 procent. McDonald's (plus 0,9 procent) stond in de belangstelling door berichten dat de Europese Commissie haar pijlen op het bedrijf heeft gericht. Na eerdere forse naheffingen voor onder meer Apple, zou de fastfoodketen zich kunnen opmaken voor een rekening van rond de 500 miljoen euro wegens te weinig betaalde belasting in Luxemburg.

Brussel start belastingonderzoek GDF Suez

De energiecentrale van EDF Suez in de Maasvlakte bij Rotterdam.

Foto: Shutterstock

BRUSSEL — De Europese Commissie is een diepgaand onderzoek begonnen naar mogelijk illegale belastingdeals van de Luxemburgse belastingdienst met het Franse internationaal energiebedrijf GDF Suez Group, nu Engie. Dat maakte EU-commissaris Margrethe Vestager (Mededinging) vandaag in Brussel bekend.

De Deense commissaris maakt zich er zorgen over dat het energiebedrijf sinds 2008 dankzij speciale afspraken (‘rulings’) voordelen heeft genoten die andere bedrijven niet hadden, in strijd met de EU-regels. Zo konden vier dochterbedrijven van Suez onderling lenen op gunstige voorwaarden. De

transacties werden zowel als schuld beschouwd als eigen vermogen, waardoor ‘een significant deel’ van de winsten niet werd belast. “Eenzelfde onderneming kan niet het beste van twee werelden hebben voor een en dezelfde transactie”, aldus Vestager.

In een reactie ontkent de

Luxemburgse regering een voorkeursbehandeling voor Engie en belooft ze volledige medewerking. Luxemburg werd vorig jaar door Vestager opgedragen zo'n 25 miljoen euro te vorderen van financieringsmaatschappij Fiat Finance and Trade vanwege illegale staatssteun door fiscale constructies. De Commissie onderzoekt nog of er onwettige deals met Amazon en McDonald's in Luxemburg zijn. Ook begint de Deense een onderzoek naar een in juli ingevoerde belastingmaatregel in de Poolse detailhandel.

Ze heeft de regering opgedragen de toepassing ervan op te schorten zolang het onderzoek duurt. Het betreft een progressief tarief dat afhangt van de maandelijkse omzet. Een bedrijf dat minder dan 17 miljoen zloty (circa 3,92 miljoen euro) omzet heeft betaalt 0 procent belasting, oplopend naar 0,8 procent tot 170 miljoen zloty en 1,4 procent daarboven. Volgens Vestager bevoordeelt dit systeem bedrijven met een lage omzet. Ze floot Hongarije deze zomer al terug voor een zelfde soort systeem.

‘Ook McDonald’s wacht miljoenenboete’

LONDEN — Fastfoodketen McDonald's is mogelijk de volgende Amerikaanse multinational die wordt aangepakt door de Europese Commissie vanwege belastingontwijking. Volgens een berekening door de Britse zakenkrant Financial Times wacht McDonald's een naheffing van bijna 500 miljoen dollar.

Brussel eiste onlangs dat Ierland 13 miljard euro terugvordert van Apple aan belastingen vanwege illegale belastingvoordelen die het bedrijf daar zou hebben genoten.

Voor McDonald's zou volgens de krant hetzelfde gelden vanwege voordelen

in Luxemburg. Financial Times berekende dat McDonald's een gemiddeld belastingtarief zou hebben betaald van nog geen 1,5 procent op een winst van meer dan 1,8 miljard dollar sinds 2009. Het normale belastingtarief in Luxemburg is echter 29,2 procent.

Volgens de krant moet eurocommissaris Margrethe Vestager van Mededinging zich nog buigen over de kwestie McDonald's. Ook de Amerikaanse webwinkel Amazon wacht nog op een oordeel over belastingen in Luxemburg. Tevens onderzoekt Brussel aantijgingen dat het Zweedse woonwinkelbedrijf Ikea zich de afgelopen zes jaar schuldig zou

Foto: Shutterstock

hebben gemaakt aan belastingontwijking.

Een groep van 185 bestuursvoorzitters van de grootste bedrijven van de VS schaarde zich eerder achter Apple in de strijd die het technologieconcern voert over de miljardenheffing die Brussel eist. Het gaat om de be-

stuursvoorzitters van toonaangevende ondernemingen als Caterpillar, Honeywell, Lockheed Martin, Wal-Mart, ExxonMobil en General Electric. Volgens het Amerikaanse ministerie van Financiën zet Europa het eigen vestigingsklimaat op het spel door dergelijke naheffingen.

Teleurgestelde investeerder klaagt Twitter aan

SAN FRANCISCO — Een teleurgestelde aandeelhouder sleept sociaal mediabedrijf Twitter voor de rechter. De klager is ontevreden over de prestaties van Twitter, dat niet aan de verwachtingen voldoet. Dat blijkt uit ingediende documenten bij de rechtbank in San Francisco.

Twitter sprak in november 2014 de verwachting uit dat het op termijn zou groeien tot 550 miljoen maandelijkse actieve gebruikers. Het concern dat graag wil doorgroeien om te concurreren met andere sociale media zoals Facebook, zag zijn ledenbestand 'slechts' aandikken tot 313 miljoen maandelijkse gebruikers. Daarbij stapten ook veel gebruikers over

naar andere sociale media als Snapchat en Instagram, vooral in de Verenigde Staten. Voor aandeelhouder Doris Shenwick zijn de teleurstellende resultaten nu reden om Twitter te dagen. Dat Twitter niet voldoet aan de marktverwachtingen is geen geheim. Het bedrijf zelf weet de magere resultaten eerder aan het feit dat adverteerders hun uitgaven niet zo snel als verwacht opvoerden. In een poging het tij te keren richt Twitter zich ook op streamingdiensten. Zo heeft het bedrijf eerder onder meer de online uitzendrechten van wedstrijden uit de National Football League (NFL) verworven. De eerste uitzending trok 2,1 miljoen kijkers.

Facts & Figures

door Willem-Jan Paardekooper

Fed-week

Twee weken geleden zakten de beurzen even fors weg, maar in de afgelopen week werd de schade weer voor een groot deel hersteld. De markten kropen uit hun slaap. We zagen de omzetten toenemen, alsook de bewegelijkheid. In de afgelopen week dus aan de positieve kant. Voor de beurzen deed de Nasdaq het heel goed, met een stijging van 2,31 procent voor de week. De S&P 500 kon er 0,53 procent bijschrijven en de Dow-Jones kon 0,21 procent in de plus sluiten. Vooral de stijging van Apple met 11 procent zorgde ervoor dat de Nasdaq het goed deed. Want Apple maakt een belangrijk deel uit van deze index.

In de komende week zijn er weer een aantal zaken die centraal staan. Dinsdag en woensdag komt de Fed bijeen. Niemand verwacht dat men gaat besluiten dat de rente omhoog gaat. Ook wij niet. Pas na de verkiezingen zal men die stap durven wagen en als de geschiedenis een voorbeeld is, doet men dat na een Fed-vergadering. Deze is pas in december. Dus daar hebben we nog even geduld voor nodig. Men kan natuurlijk wel al aangeven wat de gedachtegang zal zijn. Dus we kijken vooral uit naar de commentaren op woensdag. Er is geen persbijeenkoms. Dus de kans op een renteverandering is heel klein. Ook op woensdag komt de centrale bank van Japan bijeen. Daar zou meer vuurwerk vandaan kunnen komen. Wellicht gaat men nog meer proberen om de Japanse yen goedkoper te maken. Men heeft daar al een negatieve rente, wellicht dat men die rente nog verder gaat veranderen. In dit geval dus verder naar beneden. Een andere zaak die de beurzen kan beïnvloeden zijn de verkiezingen in Amerika. Deze zijn pas in november, maar de partijen komen nu langzaam naar buiten met hun economische plannen. Het lijkt erop dat Amerika voor mevrouw Clinton kiest, maar zover is het nog niet. Een veel gehoord verhaal is: hoe kan een land met ruim 318 miljoen inwoners deze twee mensen kiezen om president te worden? Het is voor een Amerikaan kiezen uit twee kwaden. Toch wel iets om je zorgen over te maken. Maar goed, we zullen het ermee moeten doen.

Als laatste is er de olieprijs. Ook hier zien we dat de bewegelijkheid weer aan het toenemen is. Twee weken geleden sloten we op vrijdag op 45,88 dollar en afgelopen vrijdag sloten we op 43,03 dollar. Op 28 september komt de OPEC met een slotverklaring nadat men drie dagen heeft vergaderd. Komt er nu wel of geen afspraak tussen de leden over een beperking van het winnen van olie? Dat is de grote vraag. De vorige vergadering liep uit op een teleurstelling toen Iran niet kwam opdagen. Nu heeft Iran aangegeven wel aanwezig te zullen zijn. Venezuela heeft dringend gevraagd om de toevloed van olie te beperken. Want men heeft een hogere olieprijs nodig om de problemen in Venezuela een beetje te kunnen verlichten. Andere landen willen weer een lagere olieprijs zodat Amerika niet op de markt komt met hun olie, die duurder is om te winnen. In de afgelopen twaalf weken hebben we gezien dat het aantal olieplatforms elf keer is toegenomen. Op dit moment zijn 416 platforms aan het werk. Twee meer dan de week ervoor. Vorig jaar om deze tijd waren er dat nog 614. Mocht de prijs van olie gaan oplopen, dan zullen de beurzen daar positief op reageren. Maar mocht de olie prijs verder dalen, dan zullen de beurzen daar last van hebben. Kortom, u weet waar wij naar kijken om te bepalen waar de beurzen naartoe gaan.

Heeft u vragen hierover, of wilt u uw vraag in de krant beantwoord zien, stuurt u ons dan een e-mail via onze website. www.kaatvermogensbeheer.com. Telefoonnummer 736-2444.

NEW YORK				AMSTERDAM			
	19-Sep			19-Sep			
DOW JONES	18198.39	0.41%		AEX	444.70	1.28%	
S&P 500 INDEX	2146.78	0.36%		ARCELORMITTAL	5.09	3.56%	
NASDAQ	5255.40	0.21%		AEGION NV	3.36	2.09%	
AMAZON.COM INC	774.67	-0.49%		KONINKLIJKE AHOL	20.90	-0.12%	
APPLE INC	114.08	-0.73%		AKZO NOBEL	60.08	0.97%	
BAIDU INC-SP ADR	185.65	0.35%		ASML HOLDING NV	92.67	1.85%	
BERKSHIRE HATH-B	145.68	0.46%		DSM (KONIN)	59.15	0.77%	
CITIGROUP INC	47.05	1.38%		HAL TRUST	180.25	0.08%	
COCA-COLA CO	42.27	0.31%		HEINEKEN NV	77.91	0.71%	
WALT DISNEY CO	93.02	0.50%		ING GROEP NV	10.78	0.89%	
3D SYSTEMS CORP	16.34	3.29%		KPN (KONIN) NV	2.82	0.82%	
EBAY INC	31.64	-0.41%		KONINKLIJKE PHIL	25.96	1.51%	
FACEBOOK INC-A	129.07	0.00%		RANDSTAD HOLDING	39.87	1.44%	
GENERAL ELECTRIC	29.71	0.08%		RELX NV	15.88	0.99%	
ALPHABET INC-A	797.57	-0.05%		ROYAL DUTCH-SHA	21.44	1.37%	
HP INC	14.68	0.89%		TOIMITOM	7.76	0.74%	
HOME DEPOT INC	127.01	0.71%		TOTAL SA	41.89	2.69%	
INTEL CORP	37.23	-1.17%		UNILEVER NV-CVIA	40.81	1.45%	
JOHNSON&JOHNSON	118.14	-0.09%		W.P. STEWART HOL	332.48	-0.18%	
LINKEDIN CORP-A	192.34	-0.03%		SCOTIABANK FUNDS	16-Sep		
MICROSOFT CORP	57.22	-0.05%		MONEY MARKET	13.0719	0.00%	
PROCTER & GAMBLE	88.84	0.89%		US DOLLAR BOND	2.7148	0.02%	
ROYAL DUTCH-ADR	47.76	-1.17%		GLOBAL GROWTH	2.5423	-0.78%	
STARBUCKS CORP	53.18	-1.08%		US GROWTH	12.9686	-0.62%	
Twitter Inc	18.41	-3.65%		CANADIAN GROWTH	2.5639	-0.83%	
WAL-MART STORES	72.47	-0.59%		FUNDS	16-Sep		
WHOLE FOODS MKT	28.63	0.85%		BGF CONT EUR FLEX	22.33	-0.53%	
EXCHANGE TRADED FND	19-Sep			BGF EMKT BOND	17.23	-0.12%	
ALERIAN MLP- AMLP	12.26	-1.11%		BGF FIX INC GBL OP	13.32	0.00%	
ISH GBL HY BD - GHYG	48.44	0.00%		BGF GBL ALLOCATION	50.31	0.22%	
ISH IBXX HY BD - HYG	85.97	0.07%		BGF USD CORE BOND	17.20	0.06%	
ISH SELECT DIV - DIVY	85.59	0.67%		BGF USD HY YIELD BND	29.17	-0.14%	
ISH MSCI EMKT - EEM	36.97	1.26%		TEMPLETON GBL BND	22.10	0.27%	
ISH MSCI PAC - EPP	41.05	0.76%		TEMPLETON ASIAN SM	43.58	-0.39%	
ISH RUSSELL - INV	127.32	0.46%		CURRENCIES	19-Sep		
ISH S&P 500 - SPY	120.97	0.27%		YENUSD	101.7700	0.54%	
ISH EUROPE - IEV	38.91	1.14%		EURUSD	1.1170	0.11%	
POWERSHQ-QQQ	117.24	-0.04%		CANUSD	1.3185	-0.24%	
POWERSHARES DB C	14.53	0.62%		GBPUUSD	1.3049	-0.20%	
SPDR S&P INT DIV-DWX	35.87	1.10%		COMMODITIES	19-Sep		
SPDR S&P MID 400	279.06	0.97%		OIL WTI	44.03	2.32%	
SPDR S&P 600 SMA	110.12	1.06%		GOLD	1314.40	0.32%	
VANGUARD REIT - VNQ	85.58	0.70%		SILVER	19.2555	2.51%	
WSDMTJR JAP H EQ-DXJ	41.69	0.29%		WHEAT	403.2500	0.94%	

Source Bloomberg

A Standard Of Excellence Since 1916

MCB
MADURO & CURIEL'S BANK N.V.
Private Banking & Investment Services

Lio Capriles Banking Center, Schottegatweg (Oost) z/n
P.O. Box 305, Curaçao, Tel. 466-1818, Fax. 466-1633
e-mail: pbis@mc-bank.com, website: www.mc-bank.com/pbis

Aruba is Beautiful!
...And Clean...

Support:

Fundacion
Aruba Limpi

583-8383

Newyorkers in rij voor gouden toilet

Foto: AFP/William Edwards

Bezoekers van het Guggenheim-museum in New York staan sinds dit weekeinde graag in de rij voor die ene wc op de vierde verdieping: de gouden toiletpot van de Italiaanse kunstenaar Maurizio Cattelan (55). Het publiek maakte vrijdag voor het eerst kennis met het buitenissige toiletbezoek, op de pot en bril van 18-karaats goud. Iedereen die dat wil mag zich even koning of president wanen op de gouden plee. Het toilet biedt volgens de beschrijving die hangt naast de toegangsdeur ‘een nog nooit eerder ervaren beleving van intimiteit met een kunstwerk’. Het is ook niet de bedoeling de bril omhoog te zetten: het blijft een kunstobject in zijn originele vorm. Cattelan zegt dat het gevaar aanwezig is dat bezoekers zijn gouden toilet als een grap beschouwen. “Het is niet mijn taak om mensen te vertellen wat een kunstwerk precies be-

tekent. Maar ik denk dat mensen er een betekenis in zien.” De Italiaan zegt verheugd te zijn dat het gouden toilet echt gebruikt wordt in het kleinste kamertje, in plaats van mooi uitgelicht op een podium in een galerie. En ja, hij werkt, bewijzen de talrijke selfies die gepost worden. Verslaggevers van *The New York Post* en *The Guardian* beschreven alvast dat de wc hemels zit en echt werkt.

Volgens het museum in Manhattan is het kunstwerk een knipoog ‘naar de excessen van de kunstwereld, maar ook naar de Verenigde Staten als land van onbegrensde mogelijkheden’. Niet voor niets heet het sanitaire kunstwerk ‘America’. Het toilet wordt elk kwartier gereinigd. En er staat permanent een bewaker voor de deur die controleert of er niets wordt meegenomen.

Italiaanse duivel-uitdrijver overleden

De Italiaanse priester en duivel-uitdrijver Gabriele Amorth is vrijdag op 91-jarige leeftijd overleden. Dat meldt de katholieke uitgeverij *San Paolo* waar Amorth diverse boeken publiceerde. De hoogbejaarde priester was enkele weken geleden opgenomen in een ziekenhuis in Rome wegens longcomplicaties. Amorth werd in 1985 door kardinaal Ugo Paoletti officieel benoemd tot duivel-uitdrijver. Sindsdien behandelde de exorcist ongeveer tien mensen per dag. De laatste jaren daalde dat naar ongeveer vijf mensen per dag. De duivel openbaarde zich in allerlei vormen, volgens Amorth. Zo zag hij het kwaad in het Halloween-feest, in het condoom maar ook in de Harry Potter-boeken.

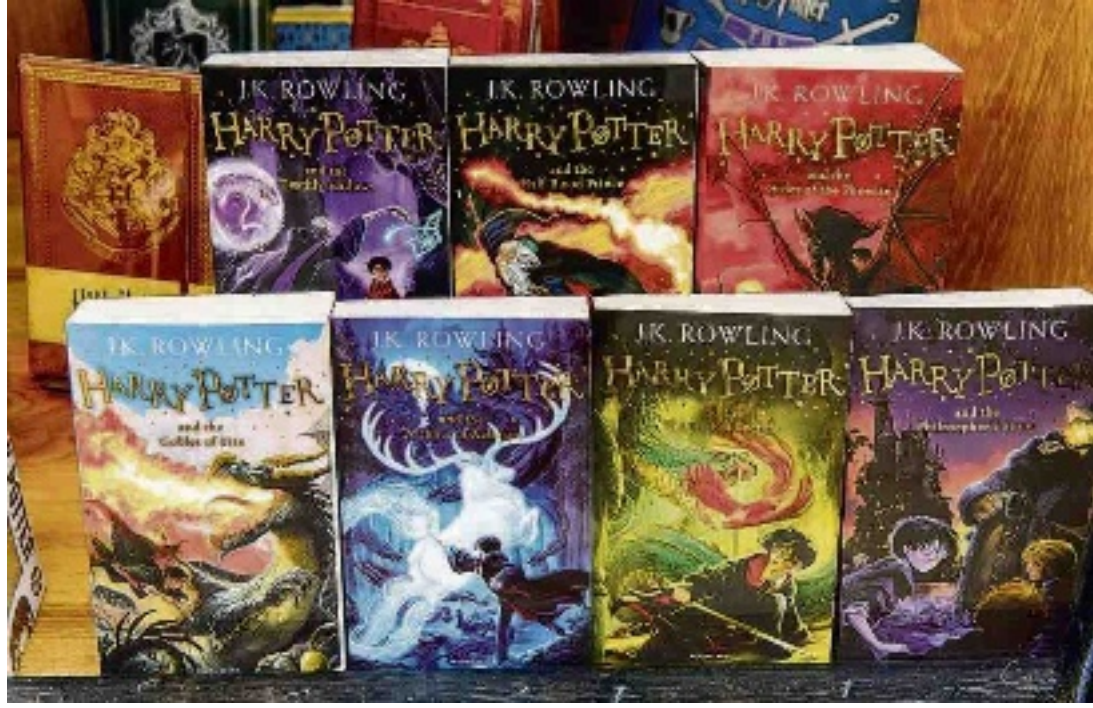
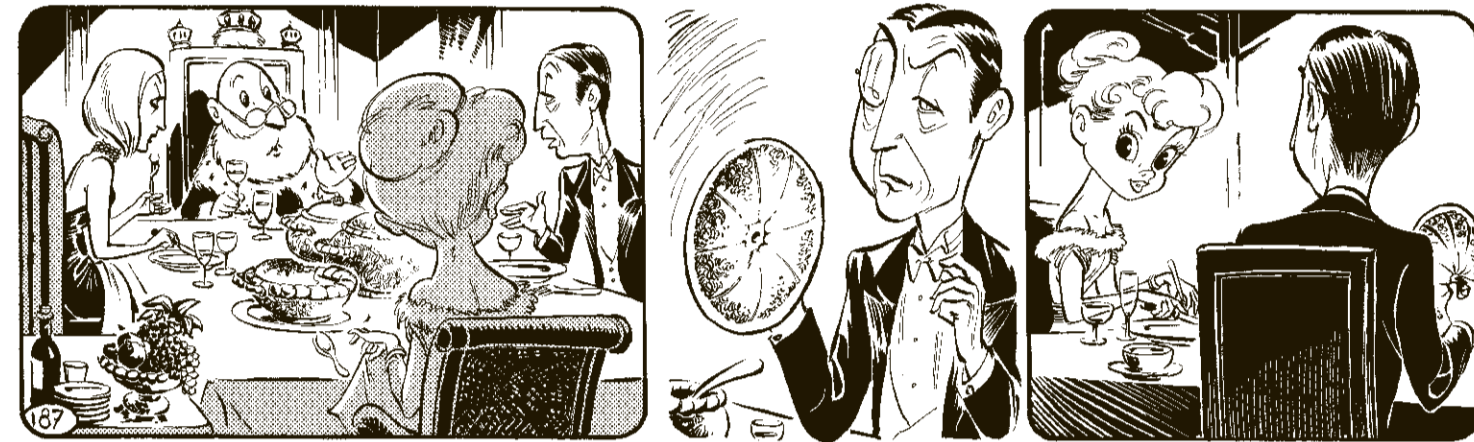

Foto: Shutterstock

Koning Hollewijn en de kroonjagers

Door Marten Toonder

Koning Hollewijn had zich intussen gereed gemaakt voor de maaltijd en zich met veel zorg de baard gekamd: Twintig streken links en twintig streken rechts. ‘Want,’ zoals hij dikwijls tot zichzelf zei, ‘een baard is voor een vorst gelijk aan zijn politieke overtuiging: Men mag de ene kant niet bij de andere voortrekken. Maar dat is lastig, want het is nu eenmaal zó gesteld, dat de linkerkant bij mij wat naar voren groeit – en het terugbrengen vereist extra zorg.’ Toen hij nu beneden kwam, zag hij er zeer tevreden uit. ‘Kijk eens aan,’ sprak hij, ‘het gebeurt niet alle dagen, dat hier gasten aan tafel zitten. Het is hier vaak erg stil, hè Wiebel? Ach, het zou ook niet kunnen – het budget laat het niet toe, vrees ik.’

‘De armoede onder de hogere standen is een afschuwelijk iets,’ prevelde Troubelle. ‘En er wordt zo weinig steun gegeven. De regering

Mensen

Wiskundeprobleem wordt kinderboek

De Grote Stelling van Fermat heet het wiskundeprobleem waarover 350 jaar lang talloze grote wiskundigen zich het hoofd braken. De Britse mathematicus Andrew Wiles lukte het in 1994 de stelling te bewijzen. De Duits-Deense kunstenaarsgroep Surrend heeft er een boek voor kinderen van gemaakt: Het bewijs van de grote stelling van Fermat, heet het toepasselijk. Om de ingewikkelde materie verantwoord te verwoorden, werd de hulp van een Deense wiskundige ingeroepen. In 28 bladzijden en voorzien van illustraties kunnen kinderen vanaf zes jaar zich ermee vermaken. De groep schrijft vaker kin-

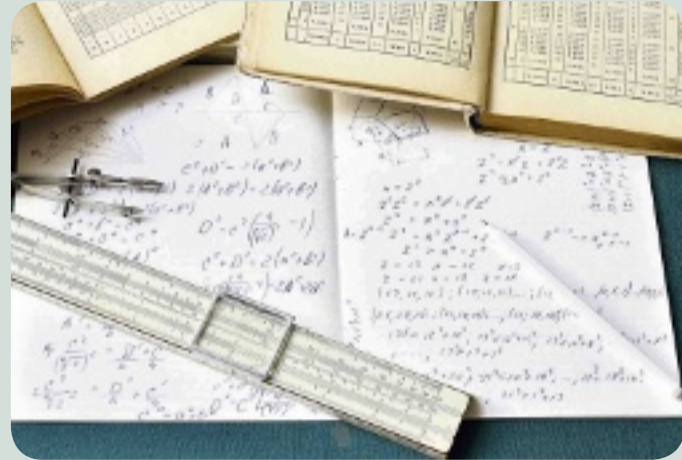

Foto: Shutterstock

derboeken over ongewone onderwerpen. Zo verscheen in 2014 een werk over de verzetsstrijdster Sophie Scholl in de Tweede Wereldoorlog. Voor wie het ook wil pro-

beren, de stelling van de zeventiende-eeuwse Franse jurist en wiskundige Pierre de Fermat luidt: de oppervlakte van een rechthoekige driehoek kan geen kwadraat zijn.

Toneelschrijver Edward Albee overleden

Foto: AFP

De Amerikaanse toneelschrijver Edward Albee, bekend van onder meer *Who's Afraid of Virginia Woolf*, is vrijdag op 88-jarige leeftijd overleden. Met stukken waarin hij

zijn provocerende en vaak genadeloze kijk op het leven in de Verenigde Staten etaleerde, kreeg hij een reputatie als een van de grootste Amerikaanse toneelschrijvers. Zijn grootste succes was *Who's Afraid of Virginia Woolf*, een stuk dat in 1962 voor het eerst werd opgevoerd op Broadway. Vier jaar later werd het verfilmd, met Elizabeth Taylor en Richard Burton in de hoofdrollen. De stijl van de drievoudig winnaar van een Pulitzer Prize werd gekenmerkt door scherpe humor en donkere thema's. In de meer dan 30 stukken die hij schreef keerden vaak dezelfde thema's terug, zoals het huwelijk, opvoeding, religie en de levensstijl van de betere kringen. Albee stierf in zijn huis in Montauk, in de staat New York.

Spullen van Reagan worden geveild

Foto: AFP

Meer dan 700 persoonlijke eigendommen van de voormalig Amerikaanse president Ronald Reagan en zijn vrouw Nancy komen vanaf woensdag onder de hamer bij veilinghuis Christie's in New York. Naar verwachting levert de verkoop ongeveer 1,8 mil-

joen euro op. De opbrengst gaat in zijn geheel naar The Ronald Reagan Presidential Foundation and Institute, die onder meer de kunstsector steunt. Het topstuk van de veiling is een ketting van Nancy van diamant en goud van de beroemde juwelier Van Cleef

& Arpels, die vermoedelijk tussen de 27.000 en 45.000 euro zal opbrengen. Een paar cowboylaarzen van Ronald wordt geschat op 18.000 euro. Ronald Reagan stierf in 2004 op 93-jarige leeftijd. Zijn echtgenote stierf in maart dit jaar. Ze werd 94.

Buckles

By David Gilbert

Beetle baily

By Mort Walker

Tina's groove

By Rina Piccolo

Baby blues

Door Jerry Scott & Rick Kirkman

Kroatië na 11 jaar weer in finale Daviscup

ZADAR — Kroatië staat voor het eerst sinds 2005 weer in de finale van de Daviscup. In de halve eindstrijd tegen Frankrijk versloeg Marin Cilic gisteren in Zadar Richard Gasquet in drie sets: 6-3, 6-2 en 7-5. Daarmee nam Kroatië een beslissende voorsprong van 3-1.

Kroatië neemt het in de finale eind november op tegen Argentinië, dat titelverdediger Groot-Brittannië in de andere halve finale klopte: 3-2. Leonardo Mayer bezorgde Argentinië zondag het winnende punt door van Daniel Evans te winnen: 4-6, 6-3, 6-2 en 6-4. Het is de vijfde keer dat het Zuid-Amerikaanse land de finale bereikt. Sterspeler Juan Martin del

Potro werd in de beslissende partij niet ingezet. “We vertrouwden op de kwaliteiten van Mayer”, zei captain Daniel Orsanic daarover. Del Potro leverde in de eerste partij op vrijdag een slijtageslag tegen Andy Murray en trok het duel in vijf sets naar zich toe.

Marin Cilic haalde alle drie de overwinningen voor Kroatië binnen. De 27-jarige nummer elf van de wereld versloeg vrijdag in het enkelspel Lucas Pouille en een dag later bezorgde hij zijn land, samen met Ivan Dodig, winst in het dubbelspel. Frankrijk kon in de halve finale niet het sterkste team opstellen. Jo-Wilfried Tsonga (twaalfde van de wereld) en Gaël Monfils (achtste van de wereld) meldden zich al lebei geblesseerd af.

Van Loon ruilt Mini in voor Toyota bij Dakar

EERSEL — Erik van Loon heeft zijn Mini ingewisseld voor een Toyota waarmee hij in de komende editie van de Dakar Rally voor een topklassering gaat.

De 47-jarige Brabantse ondernemer die het rally rijden combineert met het leidinggeven aan een vleesbedrijf, krijgt de beschikking over een vierwiel-aangedreven Toyota Hilux. Van Loon heeft acht keer meegedaan aan de befaam-

de Dakar Rally. Zijn beste klassering behaalde de Brabander in 2015 toen hij met een Mini vierde werd in het eindklassement van de auto's, het beste resultaat ooit van een Nederlander.

In de laatste editie moest hij met navigator Wouter Rosegaar genoeg nemen met de dertiende plek, ondanks een knappe tweede plaats in één van de zwaarste etappes. Mechanische pech wierp het duo echter ver terug in het klassement.

Sport

Feyenoord verstevigt koppositie na zege op PSV

EINDHOVEN — Koploper Feyenoord heeft gisteren verder afstand genomen in de Eredivisie door winst op PSV. In Eindhoven stond de ploeg van trainer Giovanni van Bronckhorst lang onder druk maar trok de zege naar zich toe door een doelpunt van verdediger Eric Botteghin in de 82e minuut.

Op jacht naar de koppositie in de Eredivisie nam de thuisploeg vanaf de aftrap het initiatief en kreeg de beste mogelijkheden. Luciano Narsingh was net als eerder in de week in de Champions League tegen Atlético Madrid de gevaarlijkste PSV-aanvaller. De pogingen van de Eindhovenaren misten echter scherpte en doelman Brad Jones wist de Rotterdammers een paar keer uitstekend op de been te houden. Ajax boekte gisteren de derde zege op rij in de Eredivisie. De ploeg van trainer Peter Bosz versloeg Heracles Almelo in Twente met 2-0. Aanvoerder Davy Klaassen opende in de 66e minuut met zijn vijfde competitietreffer de score na een blunder van verdediger Tim Breukers, die in de zestiende minuut de geblesseerde Robin Gosens verving. Tien minuten na de treffer van Klaassen besliste Nemanja Gudelj het duel.

AZ heeft zich gisteren na een overwinning op PEC Zwolle (2-0) nog steviger in de subtop van de Eredivisie genesteld. AZ was in de eerste helft de betere ploeg, na de rust had PEC Zwolle veelal het initiatief. Wout Weghorst

opende kort voor rust de score. In de slotfase verdubbelde de ingevallen Guus Til de marge in het matige duel. Sparta Rotterdam won gisteren met 2-0 van NEC. Voor de Rotterdammers, kampioen van de Jupiler League, is het al de derde zege van het seizoen. Thomas Verhaar zette Sparta in de zeventiende minuut op voorsprong. De rechtsbuiten stond voor het eerst dit seizoen in de basis en trof doel met een schot in de verre hoek. Tien minuten voor tijd besliste Zakaria El Azzouzi het duel door de 2-0 binnen te werken. NEC was na een uur dichtbij de gelijkmaker, maar invaller André Fomitschow raakte de lat. Willem II maakte zaterdagavond geen einde aan een lange reeks competitiewedstrijden zonder thuiszege. De club uit Tilburg verspeelde voor eigen publiek een voorsprong tegen Excelsior: 1-1. Fran Sol tekende in de zesde minuut voor de openingstreffer. Willem II maakte in de tweede helft de fout steeds verder achterover te gaan leunen. In de tachtigste minuut liet doelman Kostas Lamprou zich verrassen door Hicham Faik (1-1). Met twee rode kaarten en weer een nederlaag voor eigen publiek (0-3 tegen Hee-

Eric Botteghin viert zijn doelpunt.

renveen) beleefde Roda JC zaterdagavond opnieuw een beroerde competitieronde. De Limburgers speelden onzeker, begingen onnodige overtredingen en moesten het ook in voetballend opzicht afleggen tegen de Friezen.

Vitesse won zaterdagavond eindelijk weer eens een thuiswedstrijd in de Eredivisie. De Arnhemse ploeg versloeg Go Ahead Eagles in het Gelredome met 2-0. Ricky van Wolfswinkel (strafschop) en Lewis Baker kwamen in het laatste kwartier tot scoren. Voor Vitesse was het de eerste competitiezege voor eigen publiek sinds half februari. Verder won Twente zaterdag met 4-1 van ADO Den Haag en verloor Utrecht vrijdagavond met 1-5 van Gronin-

Stand			
1.	Feyenoord	6	18
2.	PSV	6	13
3.	Ajax	6	13
4.	AZ Alkmaar	6	13
5.	Heerenveen	6	11
6.	Vitesse	6	10
7.	Sparta	6	10
8.	Excelsior	6	10
9.	ADO	6	10
10.	Twente	6	9
11.	Heracles	6	5
12.	Groningen	6	5
13.	Willem II	6	5
14.	NEC	6	5
15.	G.A. Eagles	6	4
16.	Utrecht	6	3
17.	Roda	6	3
18.	Zwolle	6	2

Verstappen 6e in GP Singapore, Rosberg wint

Nico Rosberg in zijn Mercedes op het circuit van Singapore.

SINGAPORE — Max Verstappen dichtte zichzelf kansen op de zege toe in de GP van Singapore. Al meteen bij het doven van de lichten had de kans echter vervlogen. De coureur van Red Bull kende een dramatische start en kon zich niet mengen in de strijd om de overwinning.

Die werd opgeëist door Mercedes-coureur Nico Rosberg. Die pakte zijn derde zege op rij en nam ook de leiding in de wereldkampioenschap over van zijn teamgenoot Lewis Hamilton. Tussen de

twee Mercedes-coureurs eindigde Daniel Ricciardo als tweede op 0,4 seconde van Rosberg. “Des te mooier als het op het einde spannend wordt”, zei de Duitser. Ricciardo bewees dat Red Bull

in Singapore Mercedes het vuur aan de schenen kon leggen. Maar die rol was niet weggelegd voor de achttienjarige Nederlander.

Verstappen kwam net als twee weken geleden bij de GP van Italië langzaam weg en werd meteen door vier coureurs ingehaald. “Echt slecht”, zei hij. “Ik had voor de start al te horen gekregen dat er problemen met de

koppeling waren. Toen ik de koppeling losliet, was er heel veel wielspin en kon ik niets doen.” Vervolgens ontsnapte hij een aan vroegtijdige uitschakeling nadat de bolide van de Duitser Nico Hülkenberg voorlangs schoot en tegen de muur botste.

Wat Verstappen restte was een lange inhaalrace vanaf de achtste positie. Die bracht hem na sterke inhaalmanoeuvres op plaats zes. Pikant was het gevecht dat Verstappen uitvocht met Daniil Kviat van Toro Rosso. De Rus moest tijdens dit seizoen bij Red Bull plaatsmaken voor Verstappen en deed er zondag alles aan om de deur dicht te houden. “Op dit circuit kun je goed verdigen”, zei Verstappen. “Van die aanvallen slijten je banden enorm. De tweede keer ben ik hem voorbij gegaan op een punt waar hij het niet verwachtte.” Voor Verstappen eindigde het weekeinde waar hij veel van verwachtte met een ontevreden gevoel. “Ik baal. Het had hier zoveel beter kunnen zijn.” Dat gold niet voor Rosberg. Die won in zijn 200e F1-race voor de eerste keer in Singapore. “Wat een geweldig weekeinde”, jubelde de Duitser.

Alistair Brownlee (l) helpt zijn broer Jonathan Brownlee over de finish.

COZUMEL — De finale van de World Triathlon Series in het Mexicaanse Cozumel kreeg gisteren een dramatisch slotakkoord. De Brit Jonathan Brownlee – de jongere broer van olympisch kampioen Alistair – leek op weg naar de dagoverwinning en de wereldtitel, maar raakte in de laatste 500 meter bevangen door de hitte.

Ondersteund door zijn broer Alistair lukte het hem nog tweede te worden achter de Zuid-Afrikaan Henri Schoeman. De Spanjaard Mario Mola, die als vijfde eindigde,

behaalde net genoeg punten om Brownlee voor te blijven in de eindstand.

Nederlander Marco van der Stel eindigde in de laatste

race van de World Series in de middenmoot. Na het zwemonderdeel maakte de 24-jarige triatleet uit Capelle aan den IJssel deel uit van een peloton van 44 atleten dat 1 minuut en 39 seconden achterstand had op een kopgroepje van acht man. Zijn looptijd van 33 minuten en 49 seconden deed Van der Stel uiteindelijk op de 29e plaats eindigen.

Paralympische Spelen officieel afgesloten

RIO DE JANEIRO — De Paralympische Spelen zijn gisteravond officieel afgesloten met de slotceremonie. Na twaalf dagen topsport in Rio de Janeiro werd de paralympische vlam gedoofd.

Tijdens de afsluitende ceremonie droeg wielrenster Alyda Norbruis de Nederlandse vlag. Zij won in Rio twee gouden en een bronzen medaille. In totaal haalde Nederland 17 gouden, 19 zilveren en 26 bronzen plakken. Met 62 medailles totaal behaalde Nederland de zevende plaats in het medailleklassement. Vier jaar geleden eindigde Nederland in Londen op de

Vuurwerk schiet omhoog uit het dak van de arena van het Maracanã-stadion tijdens de sluitingsceremonie in Rio.

tiende plek met 39 medailles. De volgende Paralympische Spelen worden in 2018

gehouden in Pyeongchang (Zuid-Korea). Het betreft dan de winter-

editie. Twee jaar later zijn dan weer de Zomerspelen, in Tokio.